

„Haridusleppega liitumine on valla hea tahte avaldus meie õpetajatele ja haridusele.“

MARTIN MEDAR
Kose vallavolikogu esimees

TULEMAS

kultuurikava.ee

KOSE KULTUURIKESKUS

07.01 - 31.01 Jekaterina Shakalaite ja Ene Metsa maalinäitus
11.01 kell 14 Eakate uue aasta pidu ansambliga Laine
18.01 kell 11 Lusikapidu
25.01 kell 11 Lolala hommikukontsert
7.02 kell 10 Hindpere Optika silmade kontroll
05.03 kell 19 Indrek Taalmaa püstijalakomöödiad „Parimad palad“

KOSE-UUEMÕISA KÜLAKESKUS

17.01 kell 18.30 R&K
19.01 kell 11 Pühapäevahommikune ERSO lastekontsert
8.02 kell 17 Kose-Uuemõisa Uisudisko
9.02 Eesti suurim süda Kose vallas
14.02 kell 17 Sõbrapäevadisko lastele

KOSE RAAMATUKOGU

RAAMATUNÄITUSED „Eesti raamatu ajalugu“, „Sündinud 1970“ ja LASTELE „Valge nagu lumi“
KLAASKAPIS „Helgi kellukesed“
SEINTEL kunstikooli „Talveöö unenägu“
16.01 kell 18 Kohtumine Mudlumiga (Made Luiga)
30.01 kell 10–18 Kohvik „Riiulite vahel“ – Eesti raamatu aasta alguse tähistamine
13.02 kell 18 Kohtumine kirjastaja ja kirjaniku Tauno Vahteriga

ORU KÜLAKESKUS

15.01 kell 19 Mäluveski

KOSE PÄEVAKESKUS

10.01, 17.01. ja 24.01 kell 13.00 Kohvik
21.01 Teatrisse etendus „Arhitekt“, väljasõit Koselt kell **17.30** ja K-U **17.40**
31.01 kell 13 Klubi üritus „Algab maoaasta“. Kokkuvõtte tehtud tööst ja vaade tulevikku

[Kose valla tegemisi jälgi ka Facebookis.](#)

Kosel alustab tugigrupp dementsusega inimeste lähedastele

Mis on dementsus? Arvatakse, et kui inimene on juba eakam, siis mäluhäired on vananemise loomulik osa. Kuid see ei ole päris nii. Inimesed kurdavad tihti, et nad unustavad, mis tegevus neil pooleli jäi, kuid mõne aja möödudes see siiski meenub. Seda juhtub ka noortel ja selle põhjus on tähelepanu kadumine, sest infot on meie ümber ülekülluses ning kõike ei suuda meelde jätta.

Dementsusega on aga lood teisiti – sümptomid, mis sellele viitavad, mõjutavad inimese mälu, mõtlemist, käitumist ja oskuseid teha igapäevaseid tegevusi. Dementsuse sündroomi tekitab kõige sagedamini Alzheimeri tõbi, Parkinsoni tõbi, Lewy kehakeste haigus, samuti vaskulaarne dementsus, mille taga peitub mõni raske krooniline veresoonehaigus. Samuti võib dementsuse põhjustaja olla näiteks trauma, insult või alkoholism.

Võidakse segi ajada väsimusega

Tavaliselt tekivad haiguse algfaasis lühimäluhäired, asjad hakkavad kaduma, ülesanded hakkavad ununema, igapäevase info meeldejätmise muutub võimatuks, võivad tekkida suhtlusprobleemid. Ümbritsevad inimesed võivad selliseid ilminguid

tõlgendada väsimuse, vanuse või iseloomu muutusega.

Paljud ei julge arsti juurde minna isegi siis, kui märgatakse juba selgeid dementsusele viitavaid sümptomeid. Varane diagnoosimine on aga väga oluline, sest kui sekkumine toimub õigel ajal, on osaliselt või täielikult ravitavad 10% haigustest, näiteks B12-vitamiini puudus, kilpnäärmehaigused, deliirium vms.

Inimesed võivad dementsuse all kannatada palju aastaid. Pöördumatud dementsussündroomid süvenevad ajas ning neile pole veel ravimit leitud. Küll on aga olemas ravimid, mis pidurdavad haiguse süvenemist. Neid saab määrata eriarst pärast haiguse diagnoosimist.

Diagnoositud haigusega tuleb paremini toime

Kuigi haigust pidurdavad ravimid on olemas, siis dementsuse süvenedes ilmnevad inimesel veelgi selgemalt mälu-, toimetuleku- ja käitumishäired. Diagnoositud haiguse puhul saab dementsusega inimest paremini aidada, temaga teadlikult suhelda, et ennetada konflikte, kohandada keskkonda, toetada toimetulekut ning nõustada tema lähedasi.

Väga tähtis on, et lähedased saavad aru, mida see haigus tähendab, samuti on oluline, et teave teenustest, abi ja toetuse võimalustest jõuaks peredeni võimalikult vara, et ennetada ja toetada kogu pere vaimset ja füüsilist vastupidavust.

Dementsuse kompetentsikeskus korraldab tugigruppe haige inimese lähedastele. Üle-eestilise võrgustik koondab endas ligi 30 tugigruppi. Täpsema info ja kalendri leiab dementsuse kompetentsikeskuse kodulehelt: www.dementsus.ee.

Mis on tugigrupp? Omastehool-dajad on tihti silmitsi olukorraga, kus vajatakse asjakohast infot, tuge või nõuandeid, et mõista dementsussündroomi all kannatavat pereliiget ja temaga toime tulla. Tugigrupp on kohtumiskohaks dementsusega inimeste lähedastele, kellel on sarnased mured ja röö-mud. Tugigrupis osalemine aitab kohaneda omastehoolidajaga rolliga, aitab paremini mõista oma vajadusi, julgustab grupikaaslastega jagama oma lugusid ja emotsioone, aitab üles leida sisemised jõuvarud ning mõjub positiivselt enesesusule. Tugigrupi kõige olulisem roll on toetuse jagamine. Kohtumised on konfidentsiaalsed ehk seal räägitud jutud jäävad ainult osalejate teada.

Kutsume peresid, kogukonda, sotsiaal- ja tervishoiutöötajaid dementsuse teemalisele seminarile ja uude avatavasse Kose tugigruppi 30. jaanuaril algusega kell 14. Hariduse tn 2. Kose Kose sotsiaal- ja hariduse tugiteenuste keskus.

Ürituse ajakava

Dementsuse teemaline seminar kell 14.00–15.50 Kose sotsiaal- ja hariduse tugiteenuste keskus aadressil Hariduse 2a, Kose alevik. Räägime sellest, kuidas märgata dementsuse sümptomeid ja kuidas konfliktivabalt suhelda, samuti tutvustame Kose valla sotsiaalteenuseid ja dementsuse kompetentsikeskuse teenuseid.

Seminari järel kutsume tugigruppi jääma kõiki lähedasi. Tugigrupp toimub kell 16.00–18.00 samas kohas ehk Kose sotsiaal- ja hariduse tugiteenuste keskus.

Tugigrupis on nõustajad Hanna-Stiina Heinmets ja Kadi Neubauer dementsuse kompetentsikeskusest ning Merike Pihla (Kose valla sotsiaalnõunik).

Seminar ja tugigrupp on kõigile tasuta. Kohapeal jagame infomaterjale.

Palume osalusest teavitada telefonil 511 8774 või e-kirjaga merike.pihla@kosevald.ee.

Olete südamest oodatud!

Lisainfo:

www.dementsus.ee
Facebook: Dementsuse Kompetentsikeskus
Dementsuse info- ja usaldusliin: 644 6440 tööpäeviti kell 9.00–16.00. ↓

Dementsuse kompetentsikeskuse tegevust rahastab sotsiaalministeerium.

FOTO: ERAKOGU

Uus aasta tuli Kosel suure peoga

Uue aasta pidustusi peeti üle kogu valla, kõige suurejoonelisemalt võeti 2025. aasta vastu Kose kultuurikeskuse ees.

Rahvast hakkas kultuurikeskuse juurde kogunema kümnekond minutit enne südaööd, platsil mängis muusika ning uut aastat vastu võtma tulnud inimesi tervitasid vallavolikogu esimees Martin Medar ja volikogu aseesimees Siim Pohlak. Südaööl tähistati aasta vahetumist ilutulestikuga,

misjärel koliti pidustustega siseruumidesse. Kose vallavolikogu aseesimees Siim Pohlaku sõnul avaldasid paljud peol osalenud lootust, et Kose uusaastapeost saab iga-aastane traditsioon. „Kokkuvõttes kõik sujus – publikut oli täismaja, bänd võeti hästi vastu ja kultuurikeskus oli teinud tubli eeltöö,“ ütles Pohlak.

Ansambli esinemisele järgnenud diskoga jõudis uue aasta esimene öö varahommikusse.

Kose kultuurikeskuses peetud uusaastapeo teoks saamisele aitas kaasa Tre Raadio.. ↓

Head Kose valla elanikud, kallid sõbrad ja koostööpartnerid!
Uus aasta on kätte jõudnud, tuues endaga kaasa nii uusi väljakutseid kui ka võimalusi. Aasta algus on ühtlasi ka aeg, mil saame nii vaadata tagasi möödunudle kui ka planeerida tulevikku.

Lõppenud aastal tähistasime nii suuri kui ka väikeseid võite, panustasime ühiselt mitmesugustesse tegevustesse ning just tänu teie aktiivsele osalusele, hoolivusele ja koostööle on meie vald mitmekülgne ja rikas.

Suur tänu kõigile, kes on oma töö ja pühendumusega aidanud kaasa arengule. Olgu see koolis, ettevõtluses, kultuuris või vabaihendumuses – iga panus loeb ning muudab meie kodukoha veelgi paremaks elupaigaks.

Loodame, et alanud aasta 2025 toob igapäevaste teostusrõõmu ja uusi võimalusi. Olgu see aasta, mil ületame üheskoos takistusi, hoiame loodust, väärtustame traditsioone ja hoolime üksteisest.

Soovime kõigile tervist, armastust ja edu-alamusi. Usun, et ka uuel aastal jätkub kõigil tahet ja jõudu kodukandi hüvanguks panustada.

Kohtumiseni 2025. aasta üritustel ja koosolekutel, koos loome veelgi tugevama ja ühtsema Kose valla!

Head uut aastat!

Teie
Kose vallavolikogu esimees
Martin Medar

KOSE TEATAJA

Väljaandja: Kose vallavalitsus
Kirjastaja: Harjumaa Ühinenud Meedia OÜ
Küljendaja: Piret Tuur
Keeletoimetaja: Laura Nirgi

Kuulutused ja reklaam:
myyk@harjuelu.ee;
tel 646 2214
Trükk AS Printall

Reklaami sisu ja lugejakirjades toodud seisukohtade eest toimetuse ei vastuta.

Kose Teataja kaastööd palub toimetusele saata toimetaja Simmo Saare e-posti aadressile SIMMO.SAAR@KOSEVALD.EE
30. JAANUARIKS 2025.

Kaastundeavaldused tuleb saata aadressile myyk@harjuelu.ee.

Kose vallavolikogu otsustas haridusleppesega liituda

Kose vallavolikogu otsustas 28. novembril peetud istungil liituda haridus- ja teadusministeeriumi algatatud haridusleppesega, selle allkirjastamiseks sai volikogult volituse Kose vallavanem Raul Siem.

Kose vallavolikogu esimees ja Kose gümnaasiumi direktor Martin Medari sõnul toetab vald hariduslepet kui hea tahte lepet, mille sõlmimise eesmärk on anda üldhariduse õpetajatele kogu ameti läbiv kindlus nii karjäärivõimaluste, töötasu kui ka koormuse osas.

„On täiesti arusaadav, miks paljud omavalitsused ei ole nõus hariduslepet allkirjastama. Viimasel aastal on olnud palju muudatusi maksusüsteemis, oma mõju omavalitsuste eelarvele on jätnud ka riiklike vahenditega tagamata hoolekandereform. Samas on haridus Kose valla jaoks prioriteet ning volikogu liitumisotsus on valla hea tahte avaldus meie õpetajatele ja haridusele,“ ütles Medar, kelle sõnade kohaselt leppesega liitumine Kose vallale täiendavaid rahalisi kohustusi kaasa ei too. „Loodame, et sõlmitav kokkulepe aitab õpetajate tööd senisest enam väärtustada,“ lisas Medar.

Kose vallavalitsus arutas hariduslepet 15. ja 29. oktoobri istungitel, suunates leppesega liitumise küsimuse arutamiseks vallavolikogule. Volikogu hariduskomisjon arutas hariduslepet ja kiitis sellega liitumise heaks 11. novembril.

Hariduslepe on hea tahte kokkulepe, mille sõlmimisega soovivad Eesti haridustöötajate liit, Eesti ametiühingute keskkliit, Eesti koolijuhtide ühendus, kohalikud omavalitsused, eraüldhariduskoolide pidajad ning haridus- ja teadusministeerium luua muuhulgas eeldused nii õpetajate järelkasvu tagamiseks, töötasu ning töötingimuste parandamiseks kui ka kol-

lektiivlepingute sõlmimiseks.

Haridus- ja teadusministeeriumi eestvedamisel arutati hariduslepe selle aasta veebruarist septembrini. Oktoobris saatis ministeerium leppe kohalikele omavalitsustele, et linnade ja valdade volikogud otsustaksid hiljemalt novembri lõpuks sellega liitumise.

Hariduslepe on planeeritud kehtima hakkama 2026. aastast kolmeks aastaks, pikenedes seejärel automaatselt eeldusel, et leppe osapool ei tee muudatusettepanekuid.

Kose vallas tegutseb neli kooli: Ardu kool, Kose-Uuemõisa lasteaed-kool, Oru põhikool ning Kose gümnaasium. ↓

Habaja jõulupuu sai uued tuled

Tänu KOP-projektile sai Habaja jõulupuu uued LED-tuled, mis teeb jõulupuu atraktiivseks nii kogukonnaliikmetele kui ka läbisõitvatele külalistele.

Uued LED-tuled, mis säravad rõõmsalt mitmevärvilistena, loovad maagilise atmosfääri, mis soojendab südameid ja toob naeratuse näole nii noortele kui ka vanadele. Valgusketid, mis voogavad puuokstel, loovad hubase tunde ja tuletavad meelde, kui oluline on ühtehoidmine ja rõõmu jagamine.

Eriti eriline hetk oli valgustuse pidulik süütamine. Kui jõulutuled esimest korda helendama hakkasid, täitus õhk rõõmsate naerukilgete ja

vaimustunud hüüetega. Paljude jaoks tähistas see kauaoodatud pühadehooaja algust.

Meie jõulupuu uus valgustus ei ole pelgalt iluobjekt – see on sümbol, mis ühendab ja meenutab, et parimad asjad elus sünnivad üheskoos.

Aitäh Kertule, kes aitas projekti tekstilise poolega ja aitäh piirkonna rahvale, kes on võtnud osa seltsi korraldatavatest üritustest ja sellega panustanud ka meie kuusevalgustusse.

Suur aitäh Adamlightsile, kes meile selles projektis partneriks oli. ↓

HILLE SCHAFFRIK
Habaja külade selts
FOTO: LIISA ÕIS

KOP KOHALIKU
OMALGATUSE
PROGRAMM

Täname suure südamega päkapikke

Kose vallavalitsus tänab neid, kes aitasid Inglipuu abil teha rõõmsamaks 34 lapse jõulud.

Täname südamest nii kõiki Kose kultuurikeskuses asunud Inglipuu kampaania raames kingitusi teinuid kui ka eeltöö tegijaid: Kadri Põlm, Heli Tamm, Kose Lionsi klubi, Leelo Põder, Habaja noortekeskus, Kose naiskodukaitse, Kose kultuurikeskuse administ-

raatorid ja Kose vallamaja sotsiaalosakonna meeskond.

Lisaks täname perekonda Mägi, kes väljaspool Inglipuu kampaaniat rõõmustas lapsi piparkoogimajade ja kingitustega.

Kose Inglipuu on pikaajaline traditsioon, mille abil on igal aastal kingitusi tehtud kuni 60 lapsele.

Möödunud aastal ootas Inglipuu heategijaid Kose kultuurikeskuse fuajees alates 11. novembrist, kingitusi sai viia 13. detsembrini. ↓

Jõululaat Oru külakeskuses toetas kooli ja kogukonda

15. detsembril peeti kolmandal advendil Oru külakeskuses sõbralikes ja soojades toonides heategevuslikku jõululaata, mille peamised korraldajad olid kogukonna aktiivsed liikmed.

Jõululaada korraldusmeeskonda kuulusid piirkonna aktivistid Kolu, Oru, Tuha-la ja Männimäe küladest. Olenemata vahepeal kodaratesse visatud kaigastest sai kokku imeline sündmus, millest võttis osa üle 150 inimese. Üritusel oli hulk põnevaid tegevusi: lisaks Oru põhikooli näiteringi mängitud jõulunäidendile peeti isetegijate laata, nobenäppudele olid mõeldud töötoad ning lisaks said külalastajad nautida heategevusliku kohviku teenuseid ja tõmmata õnneloosi. Kogu korralduslik pool oli suuresti kogukonna aktiivsete liikmete kanda, kes panustasid nii külakeskuse laadaks ettevalmistamisel, töötubade läbiviimisel kui ka kohviku ja õnneloosi korraldamisel.

Letid müüdi tühjaks

Laada korralduse eestvedaja Riive Tamm tõdes, et jõululaat läks igati korda – ostjad said koju viia lahedaid leide ning kindlasti leidsid paljud esemed tee jõuluvana kingikotti. Mõne müüja müügilett jäi laada lõpuks ikka päris tühjaks, mis on ju igati positiivne!

Heategevuslik kohvik ja õnneloosi osutusid väga meenukateks. Õnneloosi esemed olid tänu kogukonna panusele erakordselt rikkalikud. Iga

laadale tulnud müüja andis loosi jaoks oma esemeid ning lisaks toetasid ka kohalikud ettevõtted kingitustega: Puruvana 10 kg sibulakotiga ja 50-eurose kinkekaardiga ning Anu Siht maitsva kringliga. Kohviku menüü oli samuti rikkalik – igaüks leidis endale meelepärase soolase ampsu ning sai suu magusaks ka müügihittide kondenspiima- ja Napoleoni koogiga.

Eraldi tähelepanu pälvis 5. klassi õpilaste esitatud jõulunäidend, mis pakkus pealtvaatajatele sõbraliku ja meeleoluka kultuurielamuse. Õpilaste pühendumus ja loovus värvisid päeva erilisel meeldejäävaks, tugevdades kogukonnatunnet veelgi.

Laat toetas Oru põhikooli innuka õpilase stipendiumi

Heategevusliku kohviku ja õnneloosiga koguti kokku 954 eurot, mis on märkimisväärne panus õpilaste innustamiseks ja koolielu edendamiseks.

Laadast kogutud tulu kasutatakse osaliselt 2025. aasta kevadel, mil makstakse välja esimene stipendium Oru põhikooli innukale õpilasele. Stipendiumile kandideerimine algab jaanuaris, pakkudes õpilastele lisamotivatsiooni parimate saavutuste andmiseks. MTÜ Oru Põhikooli Heaks liikmed loodavad, et piisavate vahendite kogunemisel saavad nad tunnustada ka ühte pühendunud õpetajat, kelle panus on oluline nii kooli kui ka kogukonna arengus.

Heategevusliku kohviku korraldajana on mul suur rõõm kogukonna ühtekuuluvuse

üle – on hea olla sellise kogukonna liige, kus ka keerulistel hetkedel tulevad kokku just need hakkajad inimesed, kes on valmis oma vabast ajast panustama, et saaks korraldatud tore ja kogukonna jaoks oluline sündmus.

Soovin tänada kõiki, kes panustasid kohvikusse soolaste ja magusate ampsudega. Aitäh Marju, Lia, Bamela, Kristjan, Olavi ja Anu, kelle maitseid saime kõik kohvikus nautida. Täna ka Annikat, kes kohviku toimkonda appi tuli. Eriline kummardus õnneloosi müüjatele Meelile ja Jaanale, kelle rõõmukilkeid võitude üle oli kuulda külakeskuse igasse nurka. Selle energiaga müüdi ära kõik õnneloosi piletid!

Kõige suurem aplaus läheb aga meie suurepärasele korraldustiimile: Bamela, Meeli, Iivi, Asso, Jaana, Evelin, Laidi, Raily, Nele, Laura, Katrin, Sandra, Elinor, Olavi ja Klaarika. Teie energia, head lahendused ja üksteise toetus olid nagu salajane päkapikutoimetus. Tänu teile kulges kõik nii libedalt. Aitäh kõigile, te tegite Oru jõululaada püha-deootuse üheks tipphetkeks!

Millega tegeleb MTÜ Oru Põhikooli Heaks?

MTÜ Oru Põhikooli Heaks ei piirdu üksnes õpilaste ja õpetajate tunnustamisega. Organisatsiooni veel üks eesmärk on toetada Oru põhikoolis tehnoloogiaõpetuse jätkamist, tagades, et mobiilne töötuba Merkuur saab regulaarselt 5., 6. ja 7. klassi õpilastele tehnoloogiahuvi äratavaid ja arendavaid tunde anda.

Toetustest ja MTÜ Oru Põhikooli Heaks tegutsemise kohta saab lugeda veebilehelt www.orupohikooliheaks.ee.

MTÜ Oru Põhikooli Heaks kutsub kõiki toetama meie kogukonna tulevikku

Kui te pole veel saanud oma panust anda, siis kutsume teid üles toetama MTÜ Oru Põhikooli Heaks tegevusi. Iga annetus, olgu see üks euro või kümme eurot, aitab meie kooli õpilasi lähemale unistuste täitumisele. Saame pakkuda tuge kooli tegevuste toetamiseks ja õpetajate innustamiseks. Koos, samm-sammult ja järjepidevate tegevustega ehitame üles ühtehoidva ning edumeelse kogukonna.

Teeme koos midagi suurepärast!

Annetusi saab teha MTÜ Oru Põhikooli Heaks kontodele järgmiselt.

Toeta õpilaste motivatsiooniprogrammi (väljasõidud, stipendium): EE467700771010247483;

toeta tehnoloogia ja teiste LTT valdkondade õpet: EE617700771010847061.

Selgitusse lisa oma meiliaadress, kui soovid olla kursis projektide ja MTÜ käekäiguga.

Täname kõiki, kes on juba MTÜ tegevusse panustanud. Ootame teid ka edaspidi osalema ja kaasa lööma ühtehoidvate ja inspireerivate kogukonnaürituste loomisel! ↓

ELINOR TOMING

lapsevanem

MTÜ Oru Põhikooli Heaks

asutajaliige

FOTO: RIIVE TAMM

Isetehtud jõulukuuse konkursi võitis Männimäe VKT kuusk Grinch

Viiendat korda peetud isetehtud jõulukuuse konkursil osales sel aastal 23 kuusetegijat, nii päeva- kui ka öövaate kategoorias tuli võitjaks Männimäe VKT kuusk Grinch. Võidukuuse meisterdamisel osalesid Kati Mänd, Küllike Väli, Heidi Haggi ja Helle Leppänen.

Korraldusmeeskonna esindaja Riive Tamm sõnul inimestel fantaasiast puudust ei tule ning lõppkokkuvõttes olid kõik võistlustööd tasemel. „Kui midagi välja tuua, siis võidutöö oli väga humoorikas, samuti jõuluvana Soome kelgul, mille meisterdas Kose-Uuemõisa eakate seltsing Sügisrõõm,“ ütles Tamm, kelle sõnul väärub märkimist ka Kose kultuurikeskuse juurde püstitatud Jalanõude puu (autoriks Kose Murdmatud Kunstnikud). „Ardu platsil olev taies väärus igati kohale sõitmist, sest pildilt ei hooa selle tegelikku suurust,“ lisan Tamm.

Tamm sõnul tegid meisterdajad detsembrikuu Kose vallas väga eriliseks. „Vahva, et noortekeskused on alati vapralt osalenud ja järjest rohkem tuleb juurde ka lasteaiarühmasid. Täname kõiki osalejaid, toetajaid ja hääletajaid. Ootame järgmisel aastal taas osalema,“ ütles Tamm.

Võidukuuse väljaselgitamiseks tehti rahvahääletus kahes kategoorias: päeva- ja öövaade. Võitja sai auhinnaks graveeritud metallplaadi, piparkoogimedalid ja kinkekorvi.

Konkursi korraldusmeeskonda kuulusid Sandra Nikitin, Indrek Mikk, Margit Mikk, Siiri Tammeleht, Kadri Mihkelson ja Riive Tamm.

Isetehtud jõulupuude konkursi korraldamise traditsioon sai alguse viis aastat tagasi Kolu külast. ↓

Huvi jõululaadal pakutu vastu oli suur.

FOTO KATRIN KULDERKNUP

Elektrivõrgu desünkroniseerimine: miks, millal ja kuidas?

Kui senini on Venemaa kontrollinud meie elektrisüsteemi ühte olulisimat parameetrit ehk sagedust, siis alanud aasta veebruaris ootab Eestit ees oluline muutus – nimelt ühendatakse Balti riikide elektrisüsteem lahti Venemaa Föderatsiooni elektrisüsteemist.

Samal ajal toimub üleminek sünkroontööle Mandri-Euroopa sagedusalaga.

Miks sünkroniseeritakse?

Esiteks maandab üleminek sünkroontööle Mandri-Euroopa sagedusalaga riski, et sõltuvust Venemaa energiasüsteemist ja sagedusalast võidaks meie vastu ära kasutada. Teiseks on Balti riigid poliitiliselt ja sotsiaalmajanduslikult osaks Lääne-Euroopast, sestap on igati loogiline, et ka elektrisüsteem on osa Mandri-Euroopa sagedusalast. Nii vähenevad süsteemi juhtimisega seotud riskid ja paraneb Eesti inimeste ja ettevõtete energiaturvalisus.

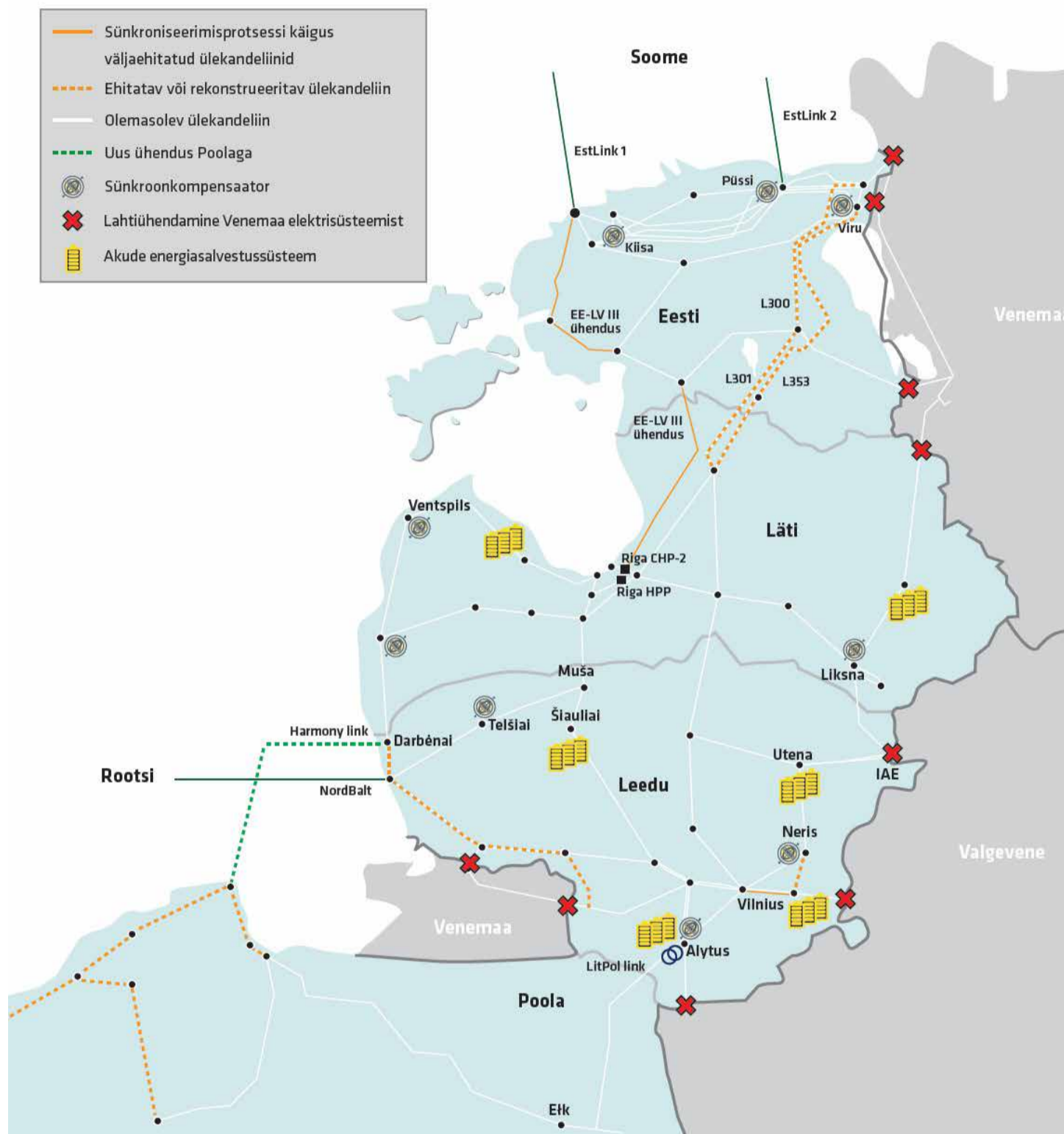
Lisaks energiapoliitika parandab Eesti suurem ühendatus ka siinse majanduse rahvusvahelist konkurentsivõimet. Sünkroniseerimise käigus tekivad nimelt olemasolevate elektriturude kõrvale uued turud ja tooted, mis suurendavad kohalike elektritootjate võimalusi elektritootjate müügiks.

Kuidas sünkroniseerimine toimub?

Riskide maandamiseks ja turu laiendamiseks ühendatakse Eesti, Läti ja Leedu elektrisüsteemid Venemaa omast lahti ning liitutakse Mandri-Euroopa elektrivõrgu ning vastava sagedusalaga.

Sünkroniseerimise käigus tugevdavad Balti riigid oma elektrivõrke ja omavahelisi ühendusi. Elering rekonstrueerib 330-kilovoldised elektriliinid, mis algavad Narva piirkonnast ja suunduvad Valga lähedal Läti. Sarnased tugevdused tehakse ka Läti ja Leedu elektrisüsteemides.

Sageduse stabiilsuse tagamiseks rajatakse süsteemi inertsi lisavad sünkroonkompensaatorid, uuendatakse elektrisüsteemi, IT-süsteeme

ja olemasolevate alalisvooluühenduste juhtimise süsteeme. Lisaks uuele taristule ja süsteemidele paraneb sünkroniseerimise raames Balti riikide juhtimiskeskuste koostalitlusvõime ja lisandub täiendav oskusteave elektrivõrgu sõltumatuks juhtimiseks.

Projekti rahastamine

Sünkroniseerimine läheb Balti riikidele ja Poolale kokku maksma ligikaudu 1,6 miljardit eurot, millest Eesti osa on 298 miljonit eurot. Investeeringud jagunesid kolme etappi ning Euroopa Komisjoni seatud kõrge prioriteetsuse tõttu rahastatakse projekte maksimaalselt 75% ulatuses Connecting Europe Facility (CEF) vahenditest. Ülejäänud 25% vajaminevatest investeeringutest tagati

Eestis ülekoormustasust.

Esimese rahastusetapi investeeringute kogumaht Balti riikides oli ligikaudu 430 miljonit eurot. Eestis rekonstrueeriti esimese faasi raames sisemaiseid elektrivõrke ning ehitati üks sünkroonkompensaator. Sarnaselt Eestile parandati sisemaiseid võrguühendusi ning ehitati sünkroonkompensaatorid ka Lätis ja Leedus.

Balti riikides ja Poolas oli investeeringute teise etapi maht ligikaudu 700 miljonit eurot, mis hõlmas Eestis kahe sünkroonkompensaatori rajamist. Investeeringutega rahastati sünkroonkompensaatorite rajamist ka teistesse Balti riikidesse ning alalisvooluühenduse ehitamist Leedu ja Poola vahele koos vajalike võrgutugevdustega.

Kolmanda faasi investeeringute kogumaht oli Balti

riikides ja Poolas 230 miljonit eurot. Eestis hõlmasid kolmanda faasi investeeringud juhtimiskeskuse IT-, juhtimis- ja seiresüsteemide uuendamist, EstLink 1 ja 2 merekaablite uuendusi ning alajaamade toimepidevuse tõstmist. Teistes Balti riikides ja Poolas tehti kolmanda faasi investeeringutega kõrgepingeliinide re-

” Riskide maandamiseks ja turu laiendamiseks ühendatakse Eesti, Läti ja Leedu elektrisüsteemid Venemaa omast lahti ning liitutakse Mandri-Euroopa elektrivõrgu ning vastava sagedusalaga. “

konstrueerimisi, alajaamade edasiarendusi, Läti ehitati akupõhised energiasalvestussüsteemid ning uuendati IT-süsteeme.

Eestis rahastati sünkroniseerimise käigus kokku ligikaudu 30 investeeringuobjekti, kõigi kolme etapi investeeringuobjektide valmimise tähtaeg oli 2024. aasta lõpp.

Kasu turuosalistele

Elektritootjatele ja -kauplejatele avab sünkroniseerimine suurema ja paindlikuma turu, mis võimaldab pakkuda uut tüüpi energiaturu tooteid ja teenuseid. Kuna rajatav Leedu-Poola merekaabel on mõeldud kaubanduslike elektrivõrgude teenendamiseks, siis tekivad elektritootjatele uued äri võimalused ning paraneb ekspordipotentsiaal. Olemasolevate kõrva-

le tekivad uued turud, mis suurendavad elektritootjate võimalust elektritootjate müügiks. Kuna 2022. aasta seisuga on elektrikaubandus Venemaa ja Valgevenega lõppenud, siis on ligipääs uutele turudele turuosaliste jaoks ka määrava tähtsusega. Süsteemihaldurid toovad elektriturule uued tooted, mis annavad turuosalistele võimaluse uute teenuste pakku- miseks. Sellisteks teenusteks on näiteks sageduse hoidmise reservi teenus ja automaatne sageduse taastamise reserv. Süsteemihaldurid kaasavad uute toodete turuletoomisel turuosalisi, et vastata nende võimalustele ja ootustele.

Kasu tarbijale

Tarbijale tagab sünkroniseerimine eelkõige parema varustuskindluse, aga ka turvatunde, et kontroll energiasüsteemi üle on Eestil endal, mitte Venemaal. Täiendavalt on Euroopa Liidu investeeringutega võimalik rekonstrueerida amortiseerunud kõrgepingeliine, mille jaoks ei ole vaja kaasata lisavahendeid, mis tähendaksid võrgutasu tõstmist. Üleminek ühest sagedusalast teise toimub lõpptarbijate jaoks märkamatu ning võrguteenuse kvaliteet ning toimepidevus paranevad.

Mõju keskkonnale

Eesti on ühinenud süsinikuneutraalsuse eesmärgiga, mille siht on pidurdada üleilmset kliimamuutust. Seetõttu pole mõeldav panustada ühelt poolt kodumaal taastuvasse energiasse ja samal ajal tarbida teadmata keskkonnamõjuga kolmandatest riikidest pärit elektrit. Süsinikuheide ei vähene, kui see paisatakse õhku piiri taga. Sünkroniseerimine lõpetab võimaliku süsinikulekke riski ja parandab võimalust toota elektrit taastuvatest allikatest.

Valmisolek erakorraliseks sünkroniseerimiseks

Balti riigid ja Poola on valmistunud olukorraks, kus desünkroniseerimine Venemaast võib toimuda erakorraliselt. Selleks on Elering leppinud Balti riikide ja Poola süsteemioperaatoritega kokku konkreetsed tegevused ja protokollid, kuidas võimalikult ohutult ja kiirelt Mand-

ri-Euroopa sünkroonlaga liituda. Nii tagatakse tarbijatele varustuskindlus ning kaitstakse riikide julgeoleku ja majandushuve. Seejuures toimuks erakorraline sünkroniseerimine lõpptarbijaja jaoks märkamatu tundide jooksul.

Lihtsustatult on desünkroniseerimise-sünkroniseerimise protsess järgmine.

- Balti riigid desünkroniseeritakse Venemaa ja Valgevene (IPS/UPS) sagedusalast, mille tulemusena ei kontrollita Balti riikide elektrisüsteemi inertsi ega sagedust Venemaal.
- Balti riigid toimivad saartalitusega, mille jooksul tagatakse vajaminev inertsi lokaalsete võimete ja vahenditega.
- Balti riigid sünkroniseeritakse Mandri-Euroopa sagedusalaga.

Elering töötab järjepidevalt koostöös Läti, Leedu ja Poola partneritega, et tõsta valmisolekut erakorraliseks sünkroniseerimiseks. Selleks on läbi viidud järgnevad tegevused.

Alytuse alajaama Leedus on paigaldatud 400/330 kV vahelduvvoolutrafo, mis tagavad tehnilise valmisoleku erakorraliseks sünkroniseerimiseks läbi LitPol lingi loetud tundide jooksul.

Põhjamaade süsteemiopeeraatoritega on sõlmitud kokkulepped sageduse toetuse saamiseks alalisvooluühenduste kaudu läbi EstLink 1, EstLink 2 ja NordBalt kaablite.

Korraldatakse regulaarset süsteemiopeeraatorite juhtimiskeskuste väljaõpet olukorraks, kus toimub erakorraline desünkroniseerimine Venemaa ja Valgevene poolt.

On loodud juriidiline ja tehniline raamistik erakorraliseks sünkroniseerimiseks Mandri-Euroopaga.

Riskide maandamine

Sünkroniseerimise vaates on enamik kriitiliste taristuprojektide ehitus- ja tarnelepinguid sõlmitud ning tegevused alanud, mistõttu pole paljud tarneahelate katkemisest või toorainete hinnakasvust tulenevad riskid realiseerunud või on nende mõju olnud madal. Võimalike riskide realiseerimise tõenäosust ning mõju hinnatakse Eleringis järjepidevalt, et ennendada ja vähendada nendega kaasnevat negatiivset mõju projektide eelarvetele ja sünkroniseerimiseks vajalike tegevuste ajakavadele.

Lisainfot desünkroniseerimise kohta leiab <https://elering.ee/sunkroniseerimine>. ↓

ELERING AS

Viis võimalust, kuidas eaka kodus tuleõnnetust ära hoida

Päästeameti statistika räägib, et eakad kipuvad sattuma tihti õnnetustesse. Seetõttu tuleb hästi läbi mõelda, kuidas eaka inimese kodukeskkonda ohutumaks muuta. Selleks on viis võimalust.

Kõige haavatavamad on (liikumise)puudega või krooniliste haigustega ning üksi elavad eakad. Alates 2015. aastast on tulekahjudes hukkunud veidi üle 400 inimese ning ligi pooled neist (43%) olid eakad. Vanemaaliste tules hukkumise suurimad põhjused on lahtise tule ja küttesüsteemide hooletu kasutamine,

alkoholijooobes suitsetamine, toidu valmistamine ning seda sageli tervislike probleemide ja sotsiaalmajanduslike muude taustal.

Mis võiks olla abiks?

Nutikas andur – suitsetuse või vingugaasi tuvastava anduri teeb nutikaks see, et annab häirest teada ka lähedasele või turvafirmale. Mõni andur on suuteline käivitama ka evakuaatsioonivalguse, mis on oluline suitsusest ruumist kiiresti välja saamiseks.

Pliidivalvur on kasulik abivahend, kui söögitegemisel kipub toit pliidile liiga kauaks jääma. Elektripliidi kohale paigaldatakse andur, mis märkab, kui elektripliit

või -ahi jääb kogemata liiga kauaks sisse ning lülitab selle automaatselt välja. Oluline on võtta spetsialisti hinnang, kas seda on võimalik paigaldada, sest pliidivalvuri peab paigaldama kvalifitseeritud elektrik.

Kuulmislangusega inimeste häiresüsteem annab ohtudest märku kuulmisvaeguse või -puudega inimesele. See muudab signaali vibratsiooniks, valguseks või võimendab heli veelgi.

Liikumisandur, koduvalvur, häirenupp, videovalve või muu taoline süsteem eaka lähedase kodus, mis kõik saavad olla abiks, et tuvastada, kui inimesega on midagi juhtunud

– näiteks kui ta on kukkunud või olukorras, kus ta ei saa endale ise abi kutsuda. Oluline on, et inimene pikalt üksinda abitusse olukorda ei jääks.

Kaanega metallist ämber on küttekoldest välja võetud tuha paigutamiseks täiesti elementaarne. Alles hiljuti pani üks Põhja-Tallinna elanik kuuma tuha ja söed hoopis kilekotti ning kortermaja koridori kappi. Tulemuseks õnneks vaid suitsu täis trepikoda, aga võinuks minna ka halvemini. Kahjuks tuleb peaaegu igal aastal ette juhtumeid, kus tuha hooletu käitlemise tõttu on mõni inimene oma elu jätnud.

Kui tunnete muret oma eaka lähedase koduse tuleohutuse pärast, siis võib tellida päästjate tasuta kodunõustamise päästeameti ohutusportaalist või helistades riigiinfo telefonil 1247.

Mõnikord ei ole eakatel lähedasi, kes neil silma peal hoiaksid, aga samas ei saa enam päris iseseisvalt hakkama ja vajavad sotsiaalhoolekannet. Sellisel juhul tuleb kindlasti kohalikku omavalitsust abivajajast teavitada – meil kõigil on seadusest tulenev kohustus abivajajast inimesest teada anda. ↓

TUULI TAAVET
päästeameti ennetustöö osakonna ekspert

Konkurentsiamet jättis Elektrilevi kõrgema võrgutasu taotluse kooskõlastamata

Konkurentsiamet jättis 31. detsembril kooskõlastamata Elektrilevi OÜ taotluse kooskõlastada kõrgemad võrgutasud. Taotlus oli seotud põhivõrguettevõtjalt Elering AS-ilt ostetava võrguteenuse tasude muudatustega.

Läbi viidud analüüsi tulemusena leidis konkurentsiamet, et Elektrilevi OÜ 22. novembril esitatud taotluste rahuldamine ei ole põhjendatud, sest see oleks kaasa toonud võrgutasude põhjendamatu tõusu. Elektri-

levi OÜ kui loomuliku monopolitarbijatel puudub võimalus valida teist teenuseosutajat isegi juhul, kui Elektrilevi OÜ otsustus kulutusi teha või neid vältida ning sellest tulenevalt kas teenuse hinda tõsta või mitte pole tarbijate huvisid

arvestav. „Kuna Elektrilevi OÜ on turgu valitsevas seisundis, on oluline kontrollida, et ettevõtja ei lülitaks oma teenuse hinda ülemäärasel hulgal kulusid,“ ütles konkurentsiameti regulatsiooniteenistuse juhataja Külli Haab. Elektrilevi

OÜ-l on võimalik Eleringi AS-i hinnapaketi vahetusega sisseostetava võrguteenuse kulusid oluliselt vähendada – ligikaudu viie miljoni euro võrra – ja seeläbi võrgutasude tõusu ohjata.

Viimati tõusis Elektrilevi võrgutasu 1. oktoobril 2024, mil konkurentsiamet andis loa tõsta keskmist tariifi 7,1 protsendi võrra, kergitades võrgutasu hinnani 4,40 s/kWh. Hinnatõus oli tingitud suurenenud investeeringu- ja hooldusvajadustest, et tagada klientidele stabiilne elektritüübi ühendus ja varustuskindlus ning kiirest inflatsioonist tingitud üldisest tööde ja materjalide hinnatõusust.

Selle hinnamuudatuse käigus lisandus võrguteenuse kuutasu ka kõikidele nendele pakettidele, kus seda siiani veel ei olnud.

Elektrilevi haldab ja hooldab üle Eesti 61 000 km elektrivõrku ja üle 24 000 alajaama.

Konkurentsiamet teeb riiklikku järelevalvet konkurentsi, elektri, maagaasi, kaugkütte, posti, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, raudtee, lennunduse ja sadama valdkondades ning tõkestab ebaausaid kaubandustavasid põllumajandustoodete ja toidu tarneahelas. Amet kuulub justiitsministeeriumi valitsemisalas. ↓

Tervisekassa hüvitatavate meditsiiniseadmete loetelu laienes

Alates 1. jaanuarist 2025 hakkas kehtima täiendatud meditsiiniseadmete loetelu, kuhu lisandus 81 uut tervisekassa rahastatavat seadet, mida inimestel on võimalik kasutada kodus iseseisvalt või lähedaste abiga.

Uute meditsiiniseadmete lisandumisega laieneb hüvitatavate seadmete valik krooniliste haigustega inimestele, näiteks diabeeti-

kutele, uneapnoega ja urineerimisfunktsiooni häirega patsientidele. Samuti lisandub uusi ravivalikuid neile, kes vajavad aspiratsioonsonde, stoomitarvikuid, ortooste, tallatugesid, haavasidemeid, venoosse kompressiooni tooteid, armiravi plaastreid ja rinnakompressiooni tooteid.

Tervisekassa hakkab hüvitama pideva glükoosimontooringu komplekti ja glükoosisensoreid 2. tüüpi diabeetikutele, kes on intensiivsel insuliiniravil ja kes ravi iseloomu tõttu vajavad pide-

vat glükoositaseme mõõtmist. Prognoositav lisakulu on 0,7 miljonit eurot.

Võrreldes kehtiva määrusega muudetakse ka ühekordse kasutusega nõelte hüvitamist kasvuhormooni puudulikkusega patsientidele. Praegu hüvitatakse ühekordse kasutusega nõelu patsientidele kuni 26-aastaseks saamiseni – nemad on ka kasvuhormooni peamised kasutajad. Muudatusega laiendatakse kasvuhormooni süstevahendi nõelte hüvitamist kõigile kasvuhäirega patsientidele,

kes on kindlustatud ja kellele tervisekassa hüvitab soodusravimite loetelu kaudu kasvuhormooni sisaldavaid ravimeid, sest teatud juhtudel vajavad ravi ka vanemad patsiendid.

Kõigi muudatuste kogumõju tervisekassa meditsiiniseadmete eelarvele on 0,3 miljonit eurot. Kokku hüvitab tervisekassa 2025. aasta eelarve prognoosi järgi meditsiiniseadmeid 22,7 miljoni euro eest.

Lisaks tervisekassa tava-

soodustusele hakkab uuest aastast kehtima täiendav hüvitis, mida saavad raviga kindlustatud inimesed, kes tasuvad soodusretseptide ja meditsiiniseadmete eest kalendriaastas vähemalt 100 eurot vältimatut omaosalust. Kui varem sai lisasoodustust ainult suurte ravimikulude katteks, siis nüüd laieneb täiendav hüvitis ka meditsiiniseadmetele. Täiendav ravimi- ja meditsiiniseadme hüvitis on automaatne ning lisasoodustuse saab kindlustatu juba toote väljaostmisel. ↓

2. tüüpi diabeet on Eestis kasvav terviseprobleem

Eestis diagnoositakse igal aastal ligikaudu 5600 uut 2. tüüpi diabeedi juhtu ja diabeeti põeb iga 16. inimene. Tegu on elustiilihaigusega, millele on küll geneetiline eelsoodumus, aga mis on tervisliku toitumise ja regulaarse liikumisega suuresti ennetatav. Kui haigus on kord juba välja kujunenud, on selle kontrolli all hoidmine eluliselt oluline.

2. tüüpi diabeet tekib siis, kui keha rakud muutuvad insuliini suhtes resistentsaks. See tähendab, et insuliini toime nõrgeneb ja vere glükoosi- ehk veresuhkru tase tõuseb. Insuliin on hormoon, mida toodab

kõhunääre, ja selle ülesanne on aidata glükoosil siseneda rakkudesse, et anda neile energiat. Kui rakkude insuliinitundlikkus väheneb, peab kõhunääre tootma rohkem insuliini, et hoida veresuhkru normi piires.

Diabeedi diagnoosimine ja ravi on perearsti meeskonna ülesanne – nemad määravad ravi ja nõustavad patsienti. Väljakujunenud diabeedi korral süveneb haigus aeglaselt, mistõttu tuleb ravi regulaarselt üle vaadata.

Diabeedi kontrolli all hoidmiseks on oluline järgida arsti soovitusi, võtta ravimeid ettenähtud viisil ja kontrollida regulaarselt veresuhkru taset. Veresuhkru taset jälgitakse glükomeetri või glükoosisensori abil. Tervisekassa kompenseeritud glükomeetri testribade ja lantsettide (torkevahendid vere võtmiseks) abil saavad diabeedihäiged veresuhkru taset ise kontrollida.

Tavaliselt ravitakse 2. tüüpi diabeeti tabletravimitega, kuid haiguse süvenedes võib vajalikuks osutuda insuliini süstimine.

Eestis tagab tervisekassa ajakohaste ravivõimaluste kättesaadavuse, sealhulgas hüvitades 2. tüüpi diabeedi ravimeid ja meditsiiniseadmeid, millele kulub keskmiselt üle 30 miljoni euro aastas.

Väga oluline on pöörata tähelepanu toitumisele ja füüsilisele koormusele juba varase diabeedi korral või riskifaktorite esinemisel, kui ei ole veel tekkinud pöördumatuid muutusi kõhunäärme töös.

Enamik 2. tüüpi diabeedi patsiente on ülekaalulised, mistõttu on oluline motiveerida neid kehakaalu langetama. Ülekaal ja rasvumine suurendavad diabeedi kulgemise riski ning võivad viia raskete tüsistusteni. Diabeet suurendab ka teiste krooniliste haiguste, nagu kõrgvererõhk, südame-veresoonkonna haiguste tekkimise riski.

Diabeeti saab edukalt kontrolli all hoida, juhitud järgmistest nõuannetest.

Tasakaalustatud toitumine. Vali madala glükemilise indeksiga (GI) toidud, mis ei tõsta liialt veresuhkru taset. Hästi sobivad täisteraviljad, köögi- ja puuviljad.

Vältida tuleb suhkrurikkaid ja töödeldud toite.

Kehaline aktiivsus. Regulaarne liikumine aitab langetada veresuhkru taset ja parandada insuliinitundlikkust. Soovitav on vähemalt 30 minutit mõõdukat kehalist aktiivsust enamikul nädalpäevadel.

Kaalulangetus. Ülekaalu kaotamine, isegi mõne kilogrammi võrra, võib oluliselt parandada veresuhkru taset ja vähendada tüsistuste riski.

Ravimid. Kui elustiili muutustest ei piisa, määrab arst sageli ravimeid, mis aitavad hoida veresuhkru taset normis. Kõige tavalisem ravim on metformiin, kuid vajadusel kasutatakse ka teisi veresuhkru langetavaid ravimeid, sealhulgas insuliini.

Veresuhkru jälgimine. Veresuhkru regulaarne jälgimine glükomeetri või glükoosisensoriga aitab mõista, kuidas toit ja füüsiline aktiivsus mõjutavad veresuhkru taset, ning aitab kohandada ravi vastavalt vajadusele.

Jalgade hooldus. Diabeedist tingitud närvikahjustused võivad põhjustada tundlikkuse kaotust jalgades. Selle vältimiseks on oluline regulaarselt jalgu kontrollida ja hooldada.

Pea meeles, et 2. tüüpi diabeedi puhul on edu võtmeks järjepidevus. Elustiili muutmine ja ravi järgimine aitavad hoida veresuhkru taseme kontrolli all ning vältida tõsiseid tüsistusi. ↓

LIINA VASSIL
tervisekassa usaldusarst

2024/2025 on oodatud tasuta vaktsineerima

TERVISEKASSA

GRIPP

COVID-19

LAPSEOOTEL NAINE

6 KUUD - 7A (K.A) LAPSED

7-18 (K.A) KAASUVATE HAIGUSTEGA*

60+

HOOLEKANDEASUTUSTE ELANIKUD

LAPSEOOTEL NAINE

KÕRGENENUD RISKIGA LAPSED JA TÄISKASVANUD*

60+

HOOLEKANDEASUTUSTE ELANIKUD

TERVISHOIU- JA HOOLEKANDEASUTUSTE TÖÖTAJAD

TERVISHOIUTÖÖTAJA OTSUSEL VAKTSINEERIMINE

*südame ja veresoonkonna haigused, onkoloogilised haigused, immuunpuudulikkus, diabeet ja obstruktiivne kopsuhaigus

*info tervishoiuteenuse osutajalt

vaktsineeri.ee

KOSE RAAMATUKOGU

Eesti Raamatu Aasta 2025

KOHVIK RIILITE VAHEL

EESTI RAAMATU AASTA ALGUSE JA EESTI KIRJANDUSE PÄEVA PUHUL

KOSE RAAMATUKOGUS

30. jaanuaril
10.00 - 18.00
tasuta!

Toimuvad ka juhendatud tuurid riilite vahel.

Bussijaama taasavatud ootepaviljonis valvab korda turvaettevõte

Jaanuari algusest on taas avatud Kose bussijaama ootesaal, mis renoveeritud kujul võeti kasutusele 2023. aasta algusest.

Vallavanem Raul Siemi sõnul on tegemist puhta, modernse ja sooja ootepaviljoniga, mida kasutavad saabuvate busside ootamiseks nii õpilased kui ka teised vallakodanikud.

„Kahetsusväärset on viisakalt renoveeritud hoonet kogunemiskohana hakanud kasutama ka alkoholi tarbivad ja avalikku korda rikkuvad kodanikud. See on omakorda peletanud eemale need inimesed, kelle jaoks ootesaal

renoveeriti,“ ütles Siem, kelle sõnade kohaselt oli viimase vandalismiakti tõttu bussijaam ka mõned nädalad remondis.

Olukorra lahendamiseks sõlmis vallavalitsus valveteenuse osutamise lepingu K Security OÜ-ga. „Oleme lepingupartnerile üle andnud videojälgitamise võimekuse, mis võimaldab reaalselt jälgida bussijaamas toimuvat ning avaliku korra rikkumise tuvastamisel korraldada patrullmeeskonna sekkumist,“ ütles Siem, kes toob varasemaga välja ka tõsiasja, et bussijaama ootesaali lahtiolekuaega lühendati kesköölt kella 22 peale. „Põhjuseks on nimetatud ajavahemikul ootesaali

sihipärase kasutamise vähesus,“ lisas Siem.

Vallavalitsus loodab ka vallaelanike tähelepanelikkusele ja kaasabile.

Bussijaama sihipärase kasutamist häirivast inimtegevusest palume julgelt teada anda K Security OÜ juhtimiskeskusele numbril +372 5305 7772.

Kontaktnumbri leiab ka bussijaama ootesaali uksele kleebiselt.

Ühiselt tegutsedes saame korra majja! ↓

FOTO: KOSE VALD

Mart Sander tutvustas Ardu raamatukogus oma uut raamatut

Jõulukuine külaline Ardu raamatukogus oli Mart Sander, kelle sulest ilmus hiljuti teos „Värvide sosinad“.

On huvipakkuv ehk teada, et külaline on sündinud märter-pühak Laurentsiuse mälestuspäeval. Pühak oli raamatukogude kaitsja, teda iseloomustasid kannatlikkus, riikalikkus, vaprus ja humoorikus. See pärast sai ka meie külaline sünninimeks Martin Laurentsius ja neid iseloomujooni leidub temaski.

Esmalt selgitas Mart Sander, miks ta „Värvide sosinad“ kirjutas – ta soovis märkida ühe peategelase Julie Wilhelmine Hagen-Schwarzi 200. sünnipäeva, millest muu üldsus eriti väljagi ei teinud, ehkki ta oli esimene Baltisaksa naisakadeemik portreekunsti alal Eestis.

Nagu roos porgandipeenas

Mart Sander tutvustas meile J. W. Hagen-Schwarzi, Johann Köleri ja Carl von Neffi elukäikusi ja selgitas, et teoses on põimunud nii see, mis oli kui

ka see, mis fantaasialennuna võinuks olla. Raamatu illustatsioonid pärinevad samuti autorilt endalt. Ajakirjanik Mihkel Kunnus, arvestades teost ja iseloomustades autorit, võrdles Mart Sandrit nagu roosiga porgandipeenas või piparmündiga kartulipõllul, kes kündnud sügavaid vagusid meie kultuuripõllul. See võrdlus avab tabavalt mehe eriliseuse.

Mart Sander on tõesti väga mitmekülgne mees. Ta väitis, et tema paljude ettevõtmiste taga on olnud soov tõdeda, kas ta suudab oma motiiviks olnud soovi täide viia.

Me kõik tuleme oma lapsepõlvemaalt. Huvi kirjanduse ja õuduslugude vastu tekkis siis, kui ema luges talle ette, tõlkides samal ajal venekeelset Rumeenia muinasjutukogumikku. Sealsed lood olid õudse alatooniga. Ometi meeldisid need kõhedust tekitavad jutud Martile nii väga, et temast sai nii Rumeenia kultuuri kui ka õuduste fänn. Müstilise lugemiskogemuse andis ka E. T. A. Hoffmanni „Õpetlikke ülestähendusi“ kõuts Murri sulest. Võib-olla sellepärast on Mart Sander

FOTO: SIRJE SAULEP

loonud fantaasia- ja õudusfilme. Talle meeldib filmis luua maailm, kuhu muidu inimesed ei satu ja minna ei saa. Filmide stsenaariumid ja teoste muusika loob ta ise. Huvi muusika vastu kujundas isa, kes ostis plaate ja neid ka pojaga kuulas. Eriti meeldisid Martile 1930. aastate laulud ja filmimuusika. Seda stiili muusikat on ta viljelenud ansambli Modern Fox.

Muusika- ja ajaloo huviline Mart Sander

Õppinud on Mart klaverit, viulit, orelit ja dirigeerimist. Viulimängu ei armasta ta siiani, orelit õppis mängima tänu väiksena kogetud sügavale emotsioonile, mis teda orelit kuulates ja pilli võimsust tajudes lausa minestuse äärel

viis. Nüüd katoliiklasena käib ta regulaarselt missadel, laulab kirikukooris ja mängib orelit. See annab omamoodi jõudu ja hingerahu. Sügavalt kurvastas ta katoliikluse ühe maamärgi hingerahu Pariisi Jumalaema kiriku põlengu üle ja rõõmustas selle taasavamise puhul. Ise on ta kirjutanud laule, vaimulikke laule ja orelipalu, tema komponeeritud muusikal ja isegi üks koomiline lühiooper. Ta on lavastanud operette, juhtinud teatrit Bel-Etage, juhtinud telesaadet.

Sügav huvi on Martil ajaloo vastu. Suur kirk on keskaja vastu, paeluvad Vana-Egiptuse, Vana-Kreeka ja Vana-Rooma elu-olu, kunst ja arhitektuur. Kahjuks on kõik need vaatamisväärsed paigad ülerahvastatud ja sipelgatena

sagivad turistide hordid rikuivad illusioone ja vähendavad emotsioone.

Ajaloolise põhjaga on ka triloogia „Litsid“, mille ainetel valmis Mart Sandril teleseriaal. Tema sulest on ilmunud novelle, romaane, näidendeid. Raamatut kuulsatest heliloojatest kaunistavad Mardi enda maalitud portreed. Maalitehnikat ja -oskusi arendab ta koopiaid maalides, aga portreesid teeb ta ka modellide järgi. Oma maaligaleriis korraldab Mart näitusi ja oksjoneid. Kunstiteadmisi annab ta edasi õppejõuna EKA üliõpilastele loenguid pidades. Hiljuti hakkas ta avatud ülikoolis enda jaoks avastama arhitektuuri. Eriti innustavad moodulehitus ja pakuvad huvi detailid.

Tekib küsimus, kas Mart

Sander on geenius? Briti kirjanik A. Huxley on öelnud, et geeniuse saladus on hoida endas lapselikku vaimu ka täiskasvanuna, kaotamata kunagi kirglikku vaimustust ja entusiasmi, julgust kaotada oma tegutsemishimu ja pealehakkamist. See kõik on ka omane Mart Sandrile, kellega kohtumine oli meeletukas ja silmaringi avardav. Uue omaniku leidis ka kohvritäis heliplaate ja kirjandust, mis varustati südamlike soovide ja autogrammidega.

Aitäh ja jätkuvat loominguulist puhangut külalisele!

Tänu sõnad Ardu raamatukoguhoidjale Maarikale toreda kohtumise korraldamise eest.

SIRJE SAULEP
Ardu raamatukogu lugeja

Eesti raamatule pühendatud aasta toob kirjanikud raamatukogusse

2025. aastal tähistatakse Eesti raamatu aastat, esimese teema-aastale pühendatud sündmuse raames tuleb Kose raamatukogusse 16. jaanuaril külla kirjanik Mudlum ehk Made Luiga.

Kes Mudlumit veel luge- nud pole, siis tema stiili tundma õppimist võiks alustada raamatust „Mitte ainult minu tädi Ellen“. Raamat koosneb mälestuskildudest – autor meenutab oma ema, ema õde Ellenit (Juhan Smuuli naine), oma lapsepõlve, kuhjuvaid asju, maja, ajastut. Mudlumi tekst voolab ladusalt. Hästi voolab ka romaan „Poola poisid“, mis viib meid nõukaegsesse boheemlaste Poolasse. Raamat üllatab detailrikkusega ja tundub, nagu oleks autor Poolas kohal olnud või sai ta 2019. aastal kasutada erilist tehisisintellekti.

„Poola poisid“ sai 2020. aastal Euroopa Liidu kirjan- dusauhinna, „Mitte ainult tädi Ellen“ aga Eesti Kultuurka- pitali kirjanduse sihtkapitali aastapreemia. Peale nende kahe raamatu on Mudlumit

ilmunud veel „Tõsine ini- mene“, „Ilus Elviira“, „Linnu silmad“, „Ümberjutustaja“, „SIKAOSÄK“ noortele ja „Väike tekstimüür“. Oma kõige uuemas raamatus „Roosihullu päevaraamat“ möllab Mudlum taimedega Muhu aias, imestades isegi oma aiakire üle ja mõeldes ka sellele, mis teda seestpoolt uuristab.

13. veebruaril on meil raamatukogus võimalik kohtuda kirjastaja ja kirjaniku Tauno Vahteriga, kes räägib hea meelega oma raamatutest „Pikaajaline kohtumine“, „Madis Jeffersoni 11 põgenemist“, „Hea venelane“ ja „Elevandi üksildus“ ning küsida võib temalt ka kirjastamise kohta üldisemalt. Vahter on kirjastuse Tänapäev peatoimetaja, tõlkija ja muuhulgas kirjutanud ka telesarja „Eesti (täielik ja kontrollitud) ajalugu“ stsenaariumi.

Märtsikuus on raamatu- kogusse oodata teatri Must Jaam luuleetendust Anna Haava luuletustega.

Kose raamatukogu tege- mistega Eesti raamatu aastal on hea hoida end kursis raamatukogu kodulehe, Facebooki lehe ja Instagrami abil.

MEELI SÖLG
Kose raamatukogu

Meenutades Juta Ermat

Eelmise põlvkonna Ardu ja ka kaugema kandi elanikud mäletavad hästi hallipäist krapsakat velskrit Jutat, kes oskusliku ja targa meedikuna pälvis ümbruskonna rahva austuse ning oma isiksusega on jätnud jälje ka kohaliku kultuuriellu.

20. detsembril, Juta 100. sünniaastapäeval kogunesid tema mälestuspingi juurde Ardu raamatukogu lugemisringi liikmed, et süüdata küünal ja meenutada tema käidud eluteed. Avanes ka mälestustelaegas – pea kõigil kohalolnuil oli Jutast midagi meenutada. Muidugi lugesime luuletusi Jutalt ilmunud luulekogust „Ohakavein“. Ettekande Juta Erma elukäigust tegi Sirje Saulep. Avaldame mõned katkendid.

„Täna, 20. detsembril 100 aastat tagasi sündis Paines Anna ja August Annuse perre tüdrukutirts, kes sai nimeks Juta. Paines möödusid ka tema lapsepõlv ja kooliiga. Paide gümnaasiumist sai Juta kaasa väga hea klassikaliste keelte oskuse, spordiarmastuse, kirjandus- ja luulelembuse, mis peatselt avaldus esimeste luulekatsetustega ja esinemistega.

Tööelu alustas Juta arveametnikuna, mis aga elu- rõõmsale ja aktiivsele neiule tundus kuiva ja igavana. Juta otsustas haridusteed jätkata Tartus, valides tulevaseks elukutseks meditsiini. Seda aega meenutas Juta sageli oma jutuajamistel kui värvikat ja meeldivat perioodi oma elus – õpiolud, õppejõud ja ka kohalik vaimuelu, millest ta aktiivselt osa võttis. Koh- tumised kirjarahvaga (Ain Kaalep, Felix Kotta, Kalju Kangur, Kuno Süvalepp jt)

Ardu raamatukogu lugemisringi liikmed.

FOTO: VALENTINA ROOMET

puudutasid noort Jutat väga sügavalt ja loominguiliselt. Eriti südamlilikud sidemed tekkisid Marta Sillaotsaga. Tartu perioodi jäi ka abiellumine Hillar Ermaga.

Pärast õpinguid viis töö Juta Tõrvasse, Tootsi ja Vahastusse, kus ei püstitud kaua. Abikaasa teenimise tõttu Saksa sõjaväes kiusati peret taga ning teenistuse leidmine oli Hillaril keeruline.

1955. aastal sai Jutast Kõue velskripunkti juhataja. Töö- ja elutingimused olid tollal väga algelised – elektrit polnud ning vesi toodi emalt kaevult. Hai- gete külastamiseks kodudesse anti sovhoosist vana setukas koos päevinäinud varustusega. Olud paranesid alles 1961. aastal: ruumid olid muudetud soojapidavamaks, majja saadi elekter. Pere muretses oma liiklusvahendiks tsikli.

1966. aastal koliti velskripunkt Ravale vallamajja. Tänapäevastesse tingimustesse pääses Juta tööle alles 11 aasta pärast, kui velskripunkt sai ruumid Ardu keskküttega kortermajja; samasse sai Juta ka uue elamispinna.

Kõue vallas töötas Juta kokku 37 aastat kuni 1992. aastani, mil kõikjale moodus- tati perearstikabinetid. Juta jäi pensionile 68 aasta vanuselt.

Kolme lapse emana, kellest küll üks beebieas suri, jõudis Juta peale leivatöö ja pereema kohustuste anda endast palju kogukonna heaks. Tema õpetlikud ja sisukad loengud, isiklik eeskujuline sportlike ja tervislike eluviiside propageerimisel, aktiivne saadikueelu ning koostöö koolide, a/ü komitee ja lasteaiaga kandis head vilja. Hea deklamaatorina ja näitlejaoskusega lõi ta aktiiv- selt kaasa isetegevuses. Eriti oodatud olid tema sketšid päevateemadel. Paarikümne aasta jooksul muutis ta küla- nõukogus pidulikumaks laste sünnitunnistuste kätteandmise. Palju aastaid saatsid Juta sõnad ka lahkunuid viimsele teekonnale ja trööstisid lei- najaid.

Juta oli sportlik, teda võis suusaradadel näha veel üle 80 aasta vanusena, ka jalgrattal võttis ta ette pikki rännakuid. Loodusearmastus viis teda sageli metsaradadele, liht-

salt jalutama või metsaande noppima.

Juta hea mälu, erudeeritus, südamlikkus, huumorimeel ja ilmavaade leidsid suurt lugupidamist rahva hulgas, kus temast kujunes omamoodi arvamusiidid. Alati oli Juta oodatud kodulooringi, käsi- tööhuviliste ja pensionäride kokkusaamiste. Olles hea sulejooksuga, kirjutas ta sa- geli artikleid ajalehte Kõue Kuulutaja. Jutale meeldisid ristsõnad ja ta osales aktiivselt mälumängus. Ardu kodukan- dipäevaks kirjutas Juta Ardu küla hümnile sõnad. Hingelt oli ta avatud kõigile ja kõigele.

Juta lahkus meie hulgast 2018. aasta märtsis. Tänu- likud kaasteelised, kodulooring ja Ardu alevikuselts avasid 2019. aastal Juta mälestuseks nimelise pingi.

Aitäh, et sa meil olemas olid! Juta, sa oled meil ikka meeles!

Lähemalt: Sirje Saulep „Killukei käidud teedelt“ ja Juta Erma „Ohakavein“.

IRENE TSIREL
SIRJE SAULEP

Märgukirjadele ja selgitustaotlustele vastamise aeg lüheneb 15 päevale

Märgukirjale ja selgi- tustaotlusele vasta- mise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse (MSVS) uue, 28. detsembril 2024 kehtima hakanud redaktsiooni kohaselt lühendati märgukirjadele ja selgitustaotlustele vastamise üldist tähtaega 30 päevalt 15 päevani.

Endiselt jääb kehtima

põhimõte, et vastata tuleb viivitamata, samuti säilib ametiasutustel võimalus pikenda- da pöördumistele vastamise tähtaega keerukate küsimuste korral kuni kahe kuuni.

Muudatus puudutab eel- kõige riigi või kohaliku oma- valitsuse üksuse asutusi, kuid märgukirja või selgitustaotluse adressaadiks võib olla ka mit- tetulundusühing, sihtasutus,

füüsilisest isikust ettevõtja ja äriühing (teabe puhul, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarveliste va- hendite kasutamist).

Muudatuse eesmärk on parandada riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuste teenuste kättesaadavust, kiirendades vastamist pöördumistele, mis puudutavad asutuste või orga- nite töö korraldamist või vald-

konna arengu kujundamist, avaliku elu või riigivalitsemi- sega seotud teavet; teavet, mis eeldab adressaadi kasutuses oleva teabe analüüsi, sünteesi või lisateabe kogumist ning selgitusi asutuse poolt välja- töötatud õigusaktide, nende eelnõude ja asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ning asutuse pädevuse ja õi- gusloome tegevuse kohta.

Alanud aasta toob kaasa hulga maksumuudatusi

Mootorsõidukimaks

2025. aasta jaanuarist hakkab Eestis kehtima kaheosaline maks sõidukitele. Sõiduki esmasel registreerimisel Eesti liiklusregistrisse või seal arvel oleva sõiduki omanikuvahtusel tuleb maksta registreerimistasu. Seda makstakse ainult üks kord iga sõiduki kohta.

Igal aastal peavad sõidukiomanikud hakkama tasuma mootorsõidukimaksu. Selle suurust mõjutavad ennekõike sõidukite keskkonda mõjutavad parameetrid: mass ja CO2 näit.

Tõusevad aktsiisid

Selleks et tervist kahjustavad tooted ei muutuks kättesaadavamaks, tõusevad 2025. aasta jaanuarist alkoholi- ja tubakaaktsiis viis protsenti. 1. juulist tõuseb tubakaaktsiis täiendavalt viis protsenti ja sama palju tõuseb ka bensiinikaktsiis. Diisliaktsiis tõuseb 1. maist 2025 umbes seitse protsenti, elektriaktsiis ca 40 protsenti, kuid kuna aktsiis moodustab elektri hinnast väga väikese osa, siis see tarbijahinda praktiliselt ei mõjuta.

Muutuvad tulumaksumäärad

Juriidilise ja füüsilise isiku tulumaks tõusevad 2025. aastast 22 protsendile. Pankade avansiline tulumaks tõuseb 18 protsendile.

Maksuvaba tulu arvutus jääb 2025. aastal samaks; universaalne maksuvaba tulu 700 eurot kuus hakkab kõigile füüsilisest isikust maksumakjatele kehtima alates 2026. aastast. Pensionäride maksuvaba tulu on 2025. aastal fikseeritud 776 eurole kuus, sõltumata nende sissetuleku suurusest.

Tõusevad käibemaksumäärad

Majutusteenuste käibemaksumäär kerkib 2025. aastal 13 protsendile ja ajakirjanduse käibemaks üheksale protsendile.

Tõusevad maamaksumäärad

Muutuvad maamaksu arvestamise alused. Maatulundusmaa maksumäär on kuni üks protsent selle väärtusest ja muu otstarbega maa maksumäär kuni kaks protsenti selle väärtusest. Konkreetse määra kehtestab kohalik omavalitsus.

Julgeolekumaks

Kaitsekulude suurendamiseks

jõustub Eestis ajutine kolmeosaline julgeolekumaks. Selleks tõuseb käibemaks 2025. aasta 1. juulist kaks protsendipunkti 24 protsendile. 2026. aastast kehtib kaheprotsendiline julgeolekumaks füüsilise isiku tulule, see rakendub enne üldist tulumaksukohustust ja sellega maksustatakse lisaks palgatulule ka pensionid, vanemahüvitis, ettevõtlustulu, kinnisvara müügist saadud tulu, väärtpaperite müügist saadav tulu jne.

Kaheprotsendiline julgeolekumaks rakendub ka ettevõtete kasumile. Maksubaasiks on eelmise majandusaasta raamatupidamislik kasum enne tulumaksustamist ja maksu hakatakse tasuma avansiliselt. Ettevõtted tasuvad julgeolekumaksu esimest korda 2026. aastal erandkorras kaks korda: 10. septembriks ja 10. detsembriks.

Ettevõtluskonto muutub soodsamaks

2025. aastast saab ettevõtluskonto 20-protsendist maksumäära kasutada kogu 40 000-eurose aastatulu puhul, st kaob kõrgem, 40-protsendiline maksumäär.

Kui tulu ettevõtluskontol ületab 40 000 eurot aas-

tas, on kasutaja jõudnud käibemaksukohustuslaseks registreerimise piirmääran ja peab oma tegevuse viima mõne ettevõtlusvormi (nt FIE, OÜ) alla.

II sambaga liitunud liisandub maksumäärade kogumispensioni makse kaks, neli või kuus protsenti vastavalt kasutaja valikule.

Tõusevad paljud tulumaksuvabad piirmäärad

Isikliku sõiduauto töösõitdeks kasutamise maksuvaba hüvitamise piirmäär tõuseb 50 sendini kilomeetri kohta ja on kuni 550 eurot kuus.

Töötajate välislahetuse päevarahaga saab maksuvabalt tasuda kuni 75 eurot esimese 15 päeva kohta, seejärel langeb hüvitise piirmäär 40 euronni päevas.

Töötaja tervise edendamiseks tehtavate maksuvabade kulutuste piirmäär kasutamise muutub paindlikumaks – seda saab kasutada kogu aasta peale vastavalt soovile ja ei ole piiriks kasutada 100 eurot kvartalis. Laieneb ka teenuste ring, mida võib maksuvabalt hüvitada, näiteks lisanduvad sinna massaaž ja hambaraviteenused. ↓

RAHANDUSMINISTEERIUM

FOTO: ADOBESTOCK

Töötasu alammäär tõusis 886 euronni

2025. aasta 1. jaanuarist on töötasu alammäär 886 eurot ja minimaalne tunnitasu 5,31 eurot, mis on eelmise aastaga võrreldes kaheksa protsenti kõrgem.

Töötasu alammäära tõstmise leppisid Eesti ametiühingute keskkliit ja Eesti tööandjate keskkliit kokku eelmise aasta 18. novembril sõlmitud kollektiivlepinguga.

Maksu- ja tolliameti andmetel oli 2024. aastal üheksa kuu keskmisena 16 600 täisajaga töötavat inimest, kes teenisid töötasu alammäära (820 eurot 2024. aastal), moodustades sellega 3,5 protsenti kõigist täisajaga töötajatest. Lisaks sellele teenis ühes kuus keskmiselt 18 800 täisajaga töötajat töötasu vahemikus 821 kuni 902 eurot ehk kuni kümme protsenti töötasu alammääraast kõrgemat töötasu, mis moodustab 3,9 protsenti täisajaga töötajatest.

Töötasu alammäära tõus 66 euro võrra toob rahandusministeeriumi hinnangul riigieelarvesse 2025. aastal ligi 17 miljonit eurot täiendavat maksutulu. ↓

KOSE VALLA TEATED DETAILPLANEERINGUTEST

Tade külas Taga-Härma detailplaneeringu kehtestamine

Kose vallavalitsus kehtestas 17.12.2024 korraldusega nr 403 Tade külas asuva Taga-Härma katastriüksuse detailplaneeringu. Planeeringu kohaselt on 6774 m² suuruse ja hoonestamata Taga-Härma katastriüksuse ehitusõigus järgmine: sihtotstarve 100% elamumaa, suurim ehitistealune pind 555 m², suurim hoonete arv 1 üksikelamu ja 3 abihoonet, suurim kõrgus elamul 9 m ja abihoonel 5 m. Hoonestusala on määratud väljapoole jõekalda ehituskeeluvööndit. Juurdepääs elamukrundile on ette nähtud Mandli teelt, mis jääb eraomandisse ja kuhu on planeeritud avaliku kasutusega jalgteee kuni Pirita jõe kallasrajani. Planeeringuga viiakse ellu üldplaneeringut ja luuakse alale ruumiline terviklahendus. Planeeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavasti pikaajalisi negatiivseid mõjusid majanduslikule, sotsiaalsele, kultuurilisele ning looduskeskkonnale. Planeeringus on kavandatud meetmed vältimaks negatiivseid mõjusid Pirita jõe veekogule, kaldale, Natura 2000 alale ja looduskaitsealuse liigi elupaigale. Detailplaneeringu dokumentidega on võimalik tutvuda Kose valla kodulehel avalikus dokumendiregistris (<https://www.kosevald.ee/dokumendiregister>) ja <https://evald.ee/kosevald/#/planeeringud/planeeringud/343> ning Kose vallavalitsuse majandusosakonnas eelneval kokkuleppel arhitektiga.

Projekteerimistingimuste avatud menetlus (Hiievälja tee 25, Oru küla)

Kose vallavalitsusele esitati ehitisregistri kaudu Oru külas Hiievälja tee 25 katastriüksusele (33701:001:0436, 2404 m², 100% elamumaa) projekteerimistingimuste taotlus nr 2411002/09593. Taotleja soov on täpsustada projekteerimistingimuste detailplaneeringut hoone kasutusotstarbe osas (kahepereelamu asemel üksikelamu). Projekteerimistingimuste taotluse ja eelnõu avalik väljapanek toimub 11.–26.01.2025. a Kose valla veebilehel <https://www.kosevald.ee/projekteerimistingimuste-avatud-menetluste-teated>. Kirjalikud arvamused eelnõu kohta esitada hiljemalt 26.01.2025 meiliaadressil vald@kosevald.ee või Kose vallavalitsus, Hariduse 1, 75101 Kose alevik. Kose vallavalitsus teeb ettepaneku anda õigusakt ilma avalikku istungit läbi viimata. Küsimused ja täiendav info: Kose vallavalitsuse majandusosakond, arhitekt Siiri Hunt (siiri.hunt@kosevald.ee, telefon 5470 0707).

Kas teadsid, et 1. jaanuarist hakkas sularahamaksete korral kehtima ostukorvi lõpphinna ümardamise reegel?

Alates selle aasta 1. jaanuarist jõustus oluline muudatus, millega kehtestati sularahas maksmisele kohustuslikud ümardamisreeglid.

Ümardamisreeglite kasutuselevõtt tähendab seda, et müügi kohtades on kauplajal ja ettevõtjal kohustus sularahamaksete korral ümardada ostukorvi (mitte eraldi iga toote) maksumus lähima viie sendiga jaguva arvuni.

Muudatuse põhjuseks on suur ühe- ja kaheksendiste

ringlusest väljalangemine, samuti on nende ostujõud väike, tootmine ja käitlemine ebaproportsionaalselt kulukas nii majanduslikult kui ka keskkondlikult.

Kuidas ümardatakse?

Sellest aastast ümardatakse ostukorvi lõppsumma järgnevalt:

- ostukorvi lõppsumma, mis lõppeb 1, 2, 6, 7 sendiga, ümardatakse allapoole;
- ostukorvi lõppsumma, mis lõppeb 3, 4, 8, 9 sendiga, ümardatakse ülespoole.

Näited allapoole ümardamise puhul:

- ostukorvi lõppsumma on 5,01 ja 5,02 eurot – tarbija tasub 5 eurot;
- ostukorvi lõppsumma on 5,06 ja 5,07 eurot – tarbija tasub 5,05 eurot;
- ostukorvi lõppsumma on 15,41 ja 15,42 eurot – tarbija tasub 15,40 eurot;
- ostukorvi lõppsumma on 15,46 ja 15,47 eurot – tarbija tasub 15,45 eurot.

Näited ülespoole ümardamise puhul:

- ostukorvi lõppsumma on 5,03 ja 5,04 eurot – tarbija tasub 5,05 eurot;
- ostukorvi lõppsumma on 5,08 ja 5,09 eurot – tarbija tasub 5,10 eurot;
- ostukorvi lõppsumma on 15,43 ja 15,44 eurot – tarbija tasub 15,45 eurot;
- ostukorvi lõppsumma on 15,48 ja 15,49 eurot

– tarbija tasub 15,50 eurot.

Millest tuleb teadlik olla?

Oluline on teada, et ühe- ja kaheksendised käibelt ära ei kao ja tarbijatel on jätkuvalt võimalik nendega maksta.

Ostukorvi lõpphind ümardatakse üksnes sularahaga maksmisel nii kaupade kui ka teenuste eest. See tähendab, et ümardamine toimub kassas ega rakendu kaardimaksete puhul.

Tarbijal on õigus saada teavet kauba või teenuse lõpphinna ümardamise kohta kirjalikult selgelt loetaval ning üheselt mõistetaval ja kergesti märgataval viisil. Ümardatud lõpphind tuleb esitada viisil, mis on eristatud kauba müügi- ja ühikuhinnast ning teenuse lõpphinnast. See tähendab, et tarbijale tuleb anda teavet ostukorvi lõpphinna kujunemise ja ümardamise kohta.

TARBIAKAITSE JA TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET

FOTO: ADOBESTOCK

 PALJU ÕNNE

102
HELMİ ÕUNAPUU

95
HILLAR ORAS

94
ERNA SIIMUMÄE

93
LAINE SUUSTER

85
REIN MIKK
REIN JANSON
TALVI KELLO
HELDI SAAREMÄE

80
AINU PURJE
VALVE LEPP
ENDLA MERELAID
ENDA VAHTRA
MALLE PURGATS
MAIA AUVÄÄRT
HELGI EINROOS
AILI VIITKIN

75
HELDUR HANSMAN
VALENTINA LASS
MAIRE ABILINE

70
URMAS LUSTI
JUHAN KULL
AINO ARDAN
RAJA KALJU
TIIU LEITER
ESTER KOITMAA
TIIU VALDI

Armas sünnipäevalaps! Kui sa ei soovi enda tähtpäeva avaldamist valla ajalehes, anna palun sellest vallavalitsusele teada telefonil 512 4206.

 SÜNDIS

LEON EHAMÄE
EERIK MÜNTER
ALEX KÜLAOTS
JANDER UUSMA
MILEIA LEPP
MIRETE VAIKRE

2024. aastal sündis Kose valda **68** last

2024. aastal lahkus jäädavalt **68** Kose valla kodanikku

01.01.2025 seisuga on meid Kose vallas **7798**

 JÄÄDAVALT LAHKUSID

HELDUR ROHTSAAR
KALJU VOIT
TOOMAS TIITSON
ARVI LEO
TIIT SUURKASK
JAANUS MEHIKAS
AITA HIETAMM
MAIE KARU

Sügav kaastunne Katrele kalli

ISA

kaotuse puhul.
Töökaaslased Halver Mööblist

Lein ei mahu sõnadesse, alati jääb südamesse...

Siiras kaastunne Janne Mehikasele kalli

ABIKAASA

kaotuse puhul.
Kose Halduse kollektiiv

Südamlik kaastunne Jannele perega

JAANUS MEHIKASE

surma puhul.
Ardu kooli lasteaia- ja koolipere

Üks tee sai lõpuni käidud, üks süda on vaikinud.

Südamlik kaastunne Helbele kalli

VENNA

kaotuse puhul.
Seltsing Sügisrõõm

Avaldame kaastunnet perele nende raske kaotuse puhul.

Mälestame head naabrit ja sõpra

JAANUS MEHIKAST

Pala tee 2 maja elanikud

Avaldame kaastunnet Jannele perega kalli

ABIKAASA ja ISA

kaotuse puhul.
Korter 16, 1, 29, 19 ja 24.

Meist igaüks saab kingituseks aja, ta kestust keegi me ei tea. Sinu ajast sai ajatu tee...

Mälestame

TIIT SUURKASKE

ja avaldame sügavat kaastunnet lähedastele.
AS K.U.Mell kollektiiv

On sinu jaoks kõik tormid vaibunud, su paat on jõudnud igaviku randa.

Janne tütardega, meie siiras kaastunne teile kalli abikaasa ja isa

JAANUS MEHIKASE

kaotuse puhul.
Kauaaegset ja alati abivalmis sõpra mälestades
Evi, Vello, Mikk ja Reet

Südamlik kaastunne omastele

RENATE UNT

kaotuse puhul.
KÜ Vahtra 15 elanikud

Südamlik kaastunne ILME ROHTSAARELE ja lähedastele

HELDUR ROHTSAARE

kaotuse puhul.
Oru eakaaslased

Südamlik kaastunne lähedastele

TOOMAS TIITSONI

kaotuse puhul.
Busland OÜ kollektiiv

Lein ei mahu sõnadesse, alati jääb südamesse...

Siiras kaastunne Allar Rohtsaarele kalli

ISA

kaotuse puhul.
Kose Halduse kollektiiv

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikselt leinas langetame pea...

Mälestame

HELDUR ROHTSAART

ja avaldame südamlikku kaastunnet lähedastele. Väino ja Laidi ning Iivi, Kalmer, Klaarika, Annika, Mari ja Madis perega

Südamlik kaastunne Allarile

ISA

kaotuse puhul.
Leelo, Ruth, Siiri, Marju, Vivian, Anneli

Südamlik kaastunne Jannele lastega abikaasa ja isa

JAANUS MEHIKASE

kaotuse puhul.
Endised töökaaslased Ardu poest

Saab igaüks meist kingituseks aja, ta kestvust keegi meist ei tea...

Meie sügav kaastunne Ats Georgile

VANAISA

kaotuse puhul.
Kärjekese rühma lapsed ja õpetajad

Las küünlavalgus mälestusi paitab ja vaikselt kaotusvalu leevendada aitaab...

Südamlik kaastunne Allar Rohtsaarele kalli

ISA

lahkumise puhul.
Oru lasteaia Mesimumm kollektiiv

Mälestame kallist klassikaaslast

VALVE VILBAT

07.11.1943–13.12.2024
ning avaldame sügavat kaastunnet abikaasale ja lähedastele.
Kose keskkooli 3. lend 1962. a.

Südamlik kaastunne Marele armsa venna

ARVI LEO

kaotuse puhul.
Paunküla hooldekeskuse kollektiiv

Mälestame head naabrimeest

ARVI LEOD

ja avaldame sügavat kaastunnet Mairele, Riinale ja Avole peredega abikaasa, isa ja vanaisa kaotuse puhul.
Kaja ja Jüri

Avaldame sügavat kaastunnet lähedastele

ARVI LEO

lahkumise puhul.
Karla külaarendamise selts

Mälestame kallist ja parimat sõbrannat

MAIE KARU

Südamlik kaastunne Alope, lastele ja lapselapsele kalli kaasa, ema ja vanaema kaotuse puhul.
Siiri ja Janno.

Südamlik kaastunne Allarile kalli

ISA

kaotuse puhul.
Oru põhikooli pere

Leiname kurbusega Kose KKK kolmanda lennu LM kursusekaaslast

MAIE KARU

Avaldame kaastunnet perele.
Terje ja Anneli

Mälestame

HELDUR ROHTSAART

ja avaldame kaastunnet lähedastele.
Jaanus ja Astrid

Tunde tasa lööb aegade kell, jääb alles mälestus, hea ja hell...

Mälestame

ARVI LEOD

Alex, Argo, Kaido, Madis

Südamlik kaastunne Merlinile ja ta perele armsa isa ja abikaasa

JAANUS MEHIKASE

kaotuse puhul.
Annika, Karl, Oto, Merili ja Kirteli

Meie südames sa ikka elad... Jääd mälestustes meie keskele...

Mälestame

TOOMAS TIITSONIT

Avaldame kaastunnet lähedastele.
Kaire lastega.

Sügav kaastunne Mairele, Riinale ja Avole peredega kalli abikaasa, isa ja vanaisa

ARVI LEO

kaotuse puhul.
Evi, Marje, Vello, Peeter, Tiiu, Tiina

Avaldame sügavat kaastunnet Ilmele abikaasa, Allarile ja Almarile perega isa ja vanaisa

HELDUR ROHTSAARE

lahkumise puhul.
Naabrid Kataveskilt

**Treeningud
Kose-Risti
laskepaigas**

JAANUAR

E	T	K	N	R	L	P
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

VEEBRUAR

E	T	K	N	R	L	P
					1	2
3	4	5	6			

Treening kell 10.00–20.00
 Laskevõistlus kell 9.00–21.00

Kose-Risti laskepaika haldab Kose-Risti Spordi- ja Vabaaja keskus MTÜ. Vastutaja: Toomas Kutsar. Telefon 501 8294, e-post kosesvk@gmail.com.

Hea Kose valla ettevõtja!

Selle aasta augustis tuleb taas kokku Kose valla õpilasmalev, kus noored saavad väärtuslikke töökogemusi. Otsime koostööpartnereid ja tööandjaid, kes oleksid valmis noori tööle võtma – olgu see kas või üheks päevaks.

Kui teie ettevõttel on võimalus ja soov noorte arengusse panustada, siis palun anna sellest teada Kose valla haridus- ja noorsootöö spetsialistile Kati Orgmetsale: kati.orgmets@kosevald.ee.

Aitäh, et aitad noortel kasvada ja kogemusi saada!

HARJUMAAL, KOSE VALLAS
KANAVERE MÄEL
6.-7. JUUNI

KANTRIKANTRI WEST '25

Spetsiaalse kantrikavaga Akustilise kitarriga

TRAFFIC * STEFAN
REVALS * JUSTAMENT
JOHNNY CASH TRIBUUT

Ugala teatri näitlejate bänd

KANTRIDISKO • TANTSUÕHTU • TÄNAVATOIT & GRILLMEISTRID
LASTE ALA • RODEOHÄRG • LINEDANCE • SAUNADE ALA • ÕPITOAD
VANAKOOLI MASINATE KOKKUTULEK • TELKLAAGER • KARAVANIDE PARKLA

TANKER RING FM piletilevi WWW.TRE.EE TREKONTSERID

PILETILEVI MÜÜGIKOHAS SELLE FLAIERI ESITAMISEL VÕI KODULEHEL
SOODUSKOODIGA „KANTRI“ KAHE PÄEVA PASS KUNI 20.01 ERITI HEA HINNAGA - 10€!

**UUS! 3D SILDADE
REGULEERIMINE**

kose auto

- Autode hooldus ja remont, diagnostika.
- Rehvitööd.
- Autode, busside, veoautode kere- ja värvitööd.

E-R 8-17.00 Vahtra 19, Kose
Tel: 6756333, 5188220

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

7. veebruaril alates kella 10.00
KOSE KULTUURIKESKUSES
Etteregistreerimine (kell 9–15)
telefonil **5323 2454**

- *kuivasilmatest
- *silmarõhu mõõtmine
- *optilised päikesepriidid

Silmade kontroll 20€, prillistjale TASUTA!

LANDEKER OÜ

**OSTAME
PÕLLU- JA METSAMAAD**

Hind kuni 15000 eurot/ha, ka läbi raiutud ja hüpoteebiga.
Ettemaksuvõimalus, kiire tehing.

LANDEKER OÜ
tel 511 0415
517 9866
info@landeker.ee
www.landeker.ee

**Vanametalli
KOKKUOST
ALATI HEAD HINNAD**

609 9499

BETOONI 7A TALLINN
www.tolmets.ee

UUSMAA | PLUSS

Kodu, suvila või kinnistu - müügieelne konsultatsioon ja turuhinna määramine **TASUTA!**

Ave Kruus
+372 588 10 322
ave.kruus@uusmaa.ee

Pikaajaline kogemus ja turvalised tehingud!

**AKTSIASELTS
K.U.MELL**

**MÜÜB
LIIVA
KRUUSA
KILLUSTIKKU
SÕELUTUD MULDA**

Transpordivõimalus
Täpsemalt telefonil 5648 3838 ja kodulehel www.mell.ee

**KES
TEEB
KAEVU?**

Balti Puurkaev

Lühikesed järjekorrad, kiire teenindus!

- maasoojuskaevude puurimine
- puurkaevude puurimine ja puhastamine
- süvaveepumpade ja septikute paigaldus
- vee- ja kanalisatsioonitööd

504 2999, 508 9848
www.baltipuurkaev.ee

PUKSIIRTEENUS

Võimalus vedada 2 autot korraga, pisiremont, käivitusabi, rehvide pumpamine.

Tel 58 961 728
e-post: orupuksiir@gmail.com

Oru puksiir

Forsius Matusebüroo

Me ei saa leevendada teie kaotusevalu, kuid me saame muuta matusealutuse kauniks ja väärrikaks.

HAUA-, URNI- JA TUHASTAMISMATUSED ÜLE EESTI

ÕÖPÄEVARINGNE LAHKUNU TRANSPORT

Tartu mnt 52 Tallinn
www.forsius.ee
telefon 56 272 222 (24h)

Pargi 9, Kose alevikus
E-R 9-18
L 9-16

**KOSE
ehituskaup**

- kasvuturbad, mullad, väetised, kile
- värvid, lakid, vahud, aerosoolid, silikoonid
- kuivsegud, pahtlid, aia- jm tööriistad
- kipsplaadid, vineer, OSB
- metallkarkass
- kaablid, elektritarvikud
- nurgikud, kinnitustahendid
- prussid, laud, liistud
- el tööriistad, kodumasinad
- boilerid, san. tehnika, torulütmikud, torud
- Airop gaasid jne!

Tel 6756 440
kosekauplus@gmail.com
www.kosekauplus.ee

TALLINNA KREMATOORIUM

PAKUME KÕIKI MATUSETEENUSEID
HAUA-, URNI- JA TUHASTAMISMATUSED
MATUSE VORMISTAMISE VÕIMALUS INTERNETIS
KORRALDAME MATUSEID ÜLE EESTI
ÕÖPÄEVARINGNE TRANSPORT
KAKS KABELIT

TALLINNA KREMATOORIUM
www.krematoorium.ee
Pärnamäe tee 36, Tallinn
telefon 623 8808 (24h)

TEHNOÜLEVAATUSKESKUS.EE

Uus-Ringi tee 7, Jüri
5358 9999

**Sõiduauto
alates 29.-**

TEHNOÜLEVAATUS KESKUS

ERAKUULUTUSED

MÜÜK

► Müüa garaažiüksed, suured ja väikesed. Lisaks rulluksed ja suured voldikud. Müük, remont, automaatika, paigaldus. Tel 5698 0540, Wiru Uks Tallinn OÜ, www.wu.ee

► Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuid kohaletoomisega. Uus! kuivad küttepuid 50 l võrkkotis, 30 cm lepp, sanglepp, kask, saar. Info ja tellimine tel 509 9598, www.pakhalupuu.ee või pakhalupuu@gmail.com

► Nr.1 kütteleadu Eestis. Küttepuid, pellet, brikket. Müük ja transport üle Eesti. Tel 520 0093, www.puu24.ee

► Kütteleadu24 – suur valik. Info tel 506 8501, www.toment.ee

► Müüa kuivad küttepuid 30, 38, 50cm. Valikus- lepp, sanglepp, kask. Olemas ka kuiv 30cm lepp (4.30) ja kask (4.50) 40l võrgus. Vedu 2-12rm. Kadarbiku küttepuid. Tel 5373 7294

► Müüa lõhutud küttepuid 30-50 cm, koos kohaletoomisega, samuti puud võrkkottides. Tel 518 3927, tamps222@gmail.com

► Müüd metsamaad, raieõigust, põllumaad või talu? Pakume parimat hinda ning kiireid ja usaldusväärseid tehinguid! Aitame ka metsamajandamiskavade koostamisel ja teostame eksperthinnanguid. Tel 508 0065, info@metsamaaost.eu või vaata: metsamaaost.eu

► Teisaldatavate alumiiniumist katuseredelite valmistamine ja müük. Töötasapinnad redeliile. Tel 503 8628, katuseredel24.ee

► Müüa Harjumaal kolmemeetrise küttepuid: hall lepp, must lepp, kask, kohaletoomisega. Miinimum kogus 15 tm. Lisainfo tel 5829 3564

OST

► Ostan kasutusea jäänud sõiduauto või kaubiku, võib olla remonti vajav. Pakkuda võib ka Vene autot. Kiire tehing, arvelt mahavõtmise ja vormistamine! Tel 5365 4085, skampus@online.ee

► Ostan parima hinnaga kasutatult seisma jäänud sõidukeid. Toimivaid, avariilisi, riketega ja lihtsalt seisvaid. Auto vormistamine kohapeal kohe Teie nimelt ära. Järele tulen puksiiriga, tasun sularahas. Pakkumisi ootan tel 5618 8671 või seisevauto@gmail.com

► Igas seisus autode kokkuost ja ARK-ist kustutamine. Pakkuda võib nii sõitvaid, kalleid kui ka romusid. Tallinn ja lähiumbrus kuni 100 km. Tel 5823 8310

► Ostame Teie remontivajava, rikkega või avariilise sõiduki! Kustutame arvelt, tasume kohapeal sularahas ja ära vedu treileriga! Kõik pakkumised oodatud. Tel 5552 2223

► Autode kokkuost. Sõidukorras ja remontivajavad. Parimad hinnad. Tel 5626 3993

► Ostan kõiki Toyota marki sõidukeid. Tel 5896 1576

► Ostan nostalgilisi lauanõusid, värvilisi tasse, keraamikat. Huvitavad ka merevaigust kaelakeed, vanad kuld ja hõbebehted, karpides lussikad, nahast kaaned ja karbid jne. Erineva vanavara ja kunsti ost! Tulen ise kohale, raha kohe kätte! 5356 0761 Liina

► Ostan vene kellasid (ei pea olema töökorras) raadiotehnikat, heliplaate, rinnamärke, vanu ajakirju ja muud vanavara nt kolimisjääd ning üleliigne mööbel. Tel 5872 5458

► Ostan autosid, maastureid ja kaubikuid igas seisukorras. Lisaks romude utiliseerimine ja ARK-ist kustutamine. Transport minu kulul. Tel 5693 2565

TEENUS

► Langetame, hooldame puid ja freesime kände just Teie piirkonnas. Leiame koos lahenduse! Meid saab kätte tel 5626 3857, www.puumehed.com

► Katuste, fassaadide ja tänavakivide pesu. Veerennide puhastus, vahetame veerenne ja paigaldame katuseredeleid. Töökogemus 14 aastat. Tel 5638 8994, kpekatuspesu.ee

► Ohtlike puude langetamine, hekkide ja viljapuude lõikus, kändude juurimine. Tel 521 0334

► Akuraatsed kolijad. Vana mööbli demonteerimine ja ära vedu, sh rämpsud ära vedu. Metallijäätmed (sh kodumasinad) viime ära tasuta. Töötame ka nädalavahetustel. Tel 502 8148

► Ohtlike puude aastaringseid raie-, hooldus- ja saetööd, raiutud puude lõhkumine. Viljapuude ja hekkide lõikus. Väiketraktori teenused. Tel 5551 2104, www.puuhooldaja.ee

► Korstnapühkija, tel 5333 0556, www.korstnahooldus.ee

► Eramute ja kortermajade fassaadide rekonstrueerimine, soojustamine, krohvimine, pesemine, värvimine ja üldehitustööd. Aitame leida parima lahenduse! Tel 5647 4077, info@europaster.ee

► Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h. Vt ka ennustusee

► Kivikorstnate ehitamine ja remont. Tel 518 8889. Korstnapühkimine. Tel 5877 1665, www.korstnad.ee

► Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968

► Puurkaevumeistrid OÜ: puurkaevud, veesüsteemid, biopuhastid, filtersüsteemid, septikud, mahutid, maaküttesüsteemid, tel 5199 2900, info@puurkaevumeistrid.ee

► Öhksoojuspumba paigaldus ja hooldus. Sertifikaadiga paigaldaja Kalev Lepistu. Lisainfo tel 5656 2191

► Korstnapühkimine nõuetekohase aktiga, küttekollete remont. Korstende, ahjude, pliitide, kaminade ehitus ja remont. Töid teostavad kutsetunnistusega pottsepp ja korstnapühkija.

Korstnapühkija tel 5372 4993, pottsepp tel 5648 2818

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA

Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluääred, lepikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

TALLINNA KÜTTELADU

TALECO

Eesti suurim valik küttematerjale:

- pellet
- puitbrikett
- kaminapuu
- kivisüsi
- turbabrikett
- grillipellet
- grillsüsi

Tellimine: 51 36 999

MÕISTLIKUD HINNAD JA SÕBRALIK TEENINDUS!
HARJUMAAL KOHALETOOMINE TASUTA!

Väiksemad kogused on saadaval
Tallinna Kütteleao mugavas **drive-in**'is

Pärnu mnt 139E/7 Tallinn, E-R 10-18, L 10-14

info@kytteladu.ee www.kytteladu.ee

Investeeri tulevikku – OSTA endale LAOBOKS Mõigu Tehnopargis!

Laod/bürood suurusega 28m² - 230 m²

- Hea ASUKOHT
- KVALITEETNE ehitus
- OPTIMAALSE suurusega 28m² - 230 m²

- RENDITULU teenimise võimalus (6-7% tootlus)
- Vara VÄÄRTUSE KASV

LÄBIMÕELDUD INVESTEERING
KINNISVARASSE ON KASUMLIK - osta endale isiklik laoboks!

www.helgilaod.ee info@helgilaod.ee tel. 501 5546

Glassense

Glassense on suurim klaaspakettide, fassaadide ja interjööri klaaslahendusi pakkuva tootja Baltikumis ja Põhjamaades. Professionaalsus ja rahvusvaheline oskusteave on meie edu määravateks tugevusteks. Oma laia ulatusliku tootevaliku ja pakutavate erilahendustega oleme kindlustanud endale turu juhtiva positsiooni.

Tule liitu meie tiimiga.

TOOTMISTÖÖLINE

Sind ootab põnev ja tehnoloogiliselt arenev klaasimaailm. Ühinedes meie tiimiga, panustad energiatõhusamate hoonete loomisesse.

Miks liituda meie tiimiga?

- 1 Sind ootab kaasaegne töökeskkond ja arendav töö, sul on võimalus meie juures õppida uusi oskuseid
- 2 Hooldame sinu tervist, pakume tervisekindlustust või sporditoetust
- 3 Töö on lihtne ja varasema kogemuse puudumine ei ole takistuseks, pakume väljaõpet kohapeal

4 Motiveeriv töötasu – sul on võimalik sissetulekut mõjutada oma oskuste suurendamisega.

5 Pakume transpordivõimalust tööle saamiseks.

6 Peame mees tööjuubeleid, korraldame ühisüritusi ja pakume lisaks veel mitmeid lisahüvesid

7 Pakume täiendavalt lisapuhkust talvel

Sobid hästi meie tiimi, kui

- Oled täpne ja kohusetundlik
- Soovid õppida uusi oskuseid
- Sulle sobib vahetustega töö

Kandideerimiseks saada oma CV

personal@glassense.com

Lisainfo: 5331 1921

Address: Kolu küla, Kose vald